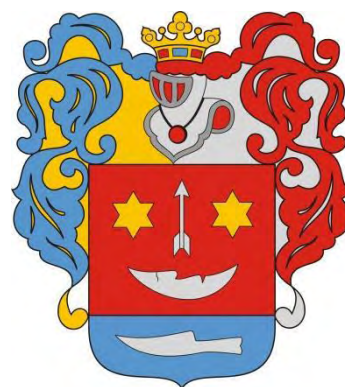

LÉTAVÉRTES

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV

2017.

LÉTAVÉRTES

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV 2017.

TARTALOMJEGYZÉK

	Köszöntő		
01.	Bevezetés	3. oldal	
02.	Létavértes bemutatása <i>általános településképp, településkarakter</i>	5. oldal	
03.	Örökségünk <i>műemlékek, helyi védettség, helytörténeti értékek, táji- és természeti értékek</i>	9. oldal	
04.	Településképi szempontból meghatározó területek Létavértesen	46. oldal	
	<i>eltérő karakterű területek lehatárolása, a településképp, arculati jellemzők és településkarakter bemutatásával</i>		
	■ <i>Központi településrész</i>		
	■ <i>Lakó funkciójú településrész</i>		
	■ <i>Külterület és egyéb terület</i>		
05.	Ajánlások <i>a településképp minőségi formálására vonatkozó ajánlások: építészeti útmutató</i>		
	■ <i>Központi településrészre</i>	58. oldal	
	Telepítés Magasság Tetőhajlásszög Tetőforma Anyaghasználat (színek) Kerítés <i>Ajánlások /Települési példák</i> Ajtók, ablakok Homlokzatképzés, anyaghasználat Közterek, közparkok Utcák településképi útmutatója		
	■ <i>Lakó funkciójú településrészre</i>	65. oldal	
	Telepítés Magasság Tetőhajlásszög Tetőforma Anyaghasználat (színek) Kerítések <i>Ajánlások /Települési példák</i> Ajtók, ablakok Homlokzatképzés, anyaghasználat Kerítések Kertek, kerti épületek Utcák településképi útmutatója		
	■ <i>Külterület és egyéb területre</i>	75. oldal	
	Telepítés Magasság Tetőhajlásszög Tetőforma Anyaghasználat (színek) Kerítés <i>Ajánlások /Települési példák</i> Homlokzatképzés, anyaghasználat		
06.	Jó példák - épületek, építészeti részletek, kerítések, kertek	80. oldal	
07.	Jó példák - sajátos építményszerűek, reklámhordozók	92. oldal	

Tisztelt Létavértesi Polgárok!

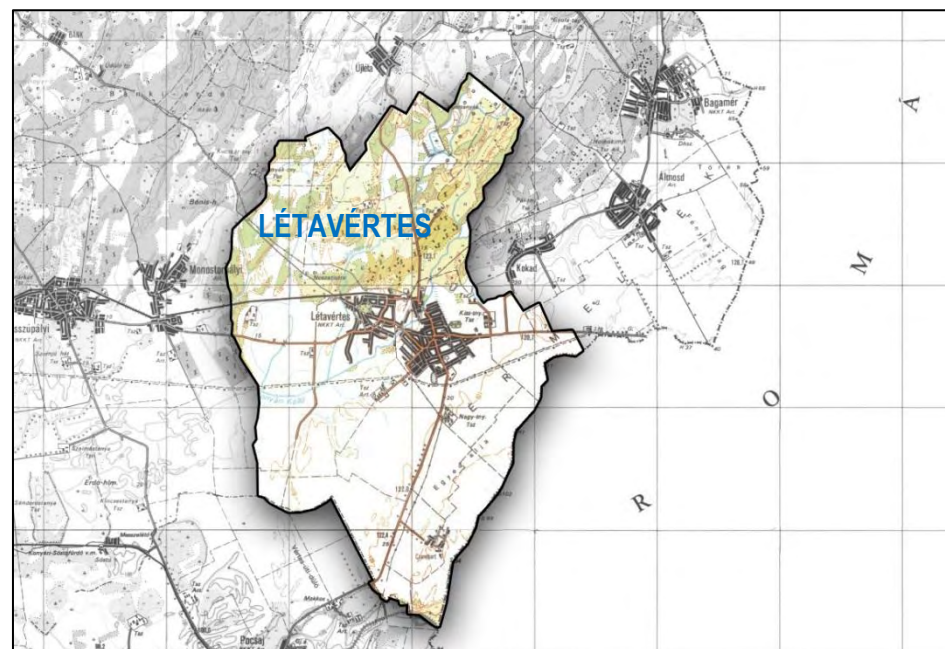
Tisztelt Érdeklődők és Építkezők!

A városunkat két település, Nagyléta és Vértes egyesítésével, 1970-től neveztetik Létavértesnek. A történelem folyamán jelentős hagyományokkal bírunk, hiszen Nagylétát a Várad Regestrum 1291-ben, míg Vértest a pápai tizedjegyzék 1333-ban említi először. A zivataros századok során több uradalomhoz, nemesi birtokhoz tartoztunk, többek között Báthory András és Báthori Gábor uradalmához is. 1920. június 4.-én a trianoni döntéssel a földterületünk 40%-a Romániához került át. A bezáródott határ csökkentette a lehetőségeinket, de az itt élők ereje és igyekezete mindig egy irányba mutatva mégis a töretlen fejlődét jelentette. A 11662 hektár közigazgatási terület majd felén mezőgazdasági termeléssel, míg a zártkerti területeken szőlő és gyümölcs termesztésével biztosítják a családok megélhetését. A bortermelés fénykorában Debrecen, és a környék településeinek lakosait is ellátta kiváló boraival. Épített emlékeink között az országban egyedülálló, az élővíz fölé épített Vízivágóhíd, az Irinyi Kiállítóterem, a Rozsnyai István Muzeális Gyűjtemény a Vértesi Református Szeretetház épületegyüttese a Szőlőskerti Tájház és a Petőfi utcai népi építészet jegyeit bemutató parasztház. Természeti értékeinket az Irinyi Arborétum, és az északi ligetes területek sajátos flórájával és faunájával mutatják be. A város fejlődése folyamatos, a legutóbbi időszakban jött létre a kormányhivatal, a járóbeteg szakellátó, a gyermekorvosi, a védőnői szolgáltatás, a fogászat, a tanuszoda és a tornacsarnok.

Bízom benne, hogy a kézikönyvet lapozgatók közül sokan ihletet kapnak a Létavértes hangulatához illeszkedő, korszerű lakókörnyezet kialakításához.

A képviselő-testület nevében is tisztelettel:

Menyhárt Károly
polgármester

01. BEVEZETÉS

Környezetünk használatát tudatosan meg kell terveznünk mind települési, mind egyéni szinten ahhoz, hogy az élhető és egyúttal esztétikus is legyen. A tervezés során különös figyelmet kell szentelnünk annak, hogy az egyéni és a települési szintek harmóniája egyaránt biztosított maradjon. A városunk lehetőséget kapott településképi arculati kézikönyv elkészítésére. Ebben a dokumentumban közösen kell meghatároznunk egy olyan fejlesztési irányt, amely elősegítheti az épített környezetünk minőségi formálását és egyben növelheti a komfortérzetünket is. Létavértesen a meglévő településszerkezet (utcák, parkok, stb.), a műszaki infrastruktúra elemeinek térbeli elrendezése, továbbá a táji elemek rendezett összhangja tisztán felismerhető, ennek megtartása, illetve fejlesztése érdekében nem szabad a város fejlődését spontán folyamatokra bízni.

A kézikönyv segítség kíván lenni: a település bemutatásával, az értékek megismertetésével, valamint az útmutató résszel tárja fel az épített környezet szépségeit. Bevezeti az olvasót az építészeti értékek tárházába, hogy olyan házat tudjon építeni, amely nemcsak valódi büszkeséggel töltheti el, hanem még a település képéhez is illeszkedik, sőt azt ízléssel viszi tovább.

Az ajánlások nem kötelező jellegűek, a céljuk nem a tervezési szabadság megkurtítása, uniformizálása, éppen ellenkezőleg a valós értékek megismertetése, a sokféle izgalmas lehetőség feltárása. A város karakteréhez illeszkedő választási lehetőségek bemutatása, azaz a valódi szabadság megismertetése. E kézikönyv nem egy merev, lezárt egész, inkább nyitott, folyamatos hozzászólást és változtatást lehetővé tevő kezdeményezés kíván lenni, ahogyan a település története sem befejezett, hanem folyamatosan továbbíródik. Következésképpen, ha egy újabb szép ház születik Létavértesen, az bekerülhet, sőt be is kell, hogy kerüljön a könyvbe, ezáltal büszke lehet rá építtetője, tervezője, kivitelezője, s nem utolsósorban a település egésze. Egy lakóház elválaszthatatlan szerves kapcsolatban áll környezetével, úgy a szomszéd épületekkel, mint a település egészével. Valódi gyümölcse pedig csak annak a kapcsolatnak van, ahol a felek egymást megismerik, szeretik és békében élnek egymással.

HOGYAN HASZNÁLJUK A KÉZIKÖNYVET?

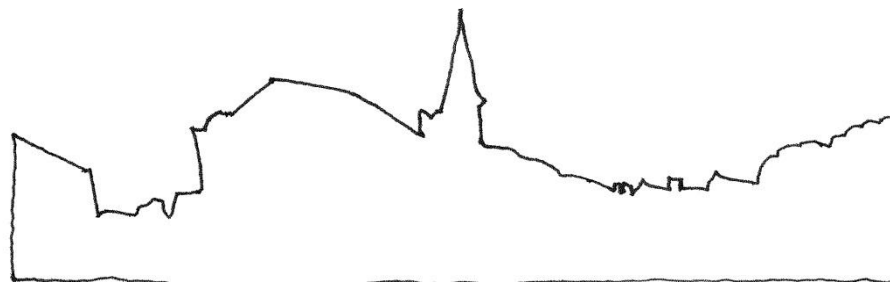
Amennyiben a településről csak helyi jellegű információk szükségesek, úgy a kézikönyv 2. és 3. fejezetében találhatunk képekkel színesített részletes leírásokat.

Azonban, ha kialakult elképzelésünk van arról, hogy mit szeretnénk építeni és hová, úgy keressük ki a 4. fejezetben található térképen, hogy az érintett terület milyen (központi településrész, lakó funkciójú településrész, külterület és egyéb terület, stb.) településrészen található. A területek beazonosítását színekódok segítik mind a térképnél, mind a fejezetek főcímeinél.

A területek „általános” bemutatását a 4. fejezetben, míg a hozzá kapcsolódó településképi ajánlásokat az 5. fejezetben a színekód alapján találhatjuk meg. Az 5. fejezetben minden településrészhez kapcsolódnak települési jó példák. Ötlet-„merítésnek” a 6. fejezetben találhatunk még épületekre, építészeti részletekre, kerítésekre és kertekre is jó példákat.

A kézikönyvet úgy állítottuk össze, hogy az abban foglalt ajánlások nem gátolják meg a modern építészeti törekvéseket.

Országos szintű jogszabály által védett területen az abban foglaltakat is figyelembe kell venni.

02. LÉTAVÉRTES BEMUTATÁSA

általános településkép, településkarakter

A település fekvése, természeti értékei

Létavértes, város Magyarország keleti peremén Hajdú-Bihar megyében, közvetlenül a Román határ mellett található. Magyarország tájfeldrajzi fekvése alapján két táj határán fekszik, összesen 11 662 hektár területen. A település északi része a Dél-Nyírséghez, míg déli része már az Érmelléki Lössös Háthoz tartozik. A város két település, Nagyléta és Vértes egyesítésével, 1970-től nevezetik Létavértesnek. Nagyléta első említése 1229-ből származik, míg Vértes már a XV. században egyházas hely.

A település Debrecentől 24 km távolságra a 47 főút felől közelíthető meg.

A város több műemléki értékkel rendelkezik melyből a Vízi vágóhíd országosan egyedülálló. Az Irinyi család emlékhelye kiemelkedő nemzeti érték kategóriába sorolt.

Létavértes Hajdú-Bihar megye keleti, szép erdős-ligetes környezetében fekvő alföldi kisváros. Létavértes lakosságszáma 7.061 fő, viszonylag stabilnak mondható. A város idegenforgalmi vonzerejét a településközpont jellegzetes és hangulatos mezővárosi megjelenése és a mezőgazdasághoz köthető emlékei – szőlőspajták, népi lakóépületek hozzájuk kapcsolódó magtárral és kukoricagóréval valamint a vízi vágóhíd - adja.

A településen jelentős élővíz nem található. Jellegzetesek a buckaközi mélyedésekben kialakult vízfolyások és mocsarak. Mesterségesen létrehozásra került az 1980-as években Létavértesi víztározó, mely árvízvédelmi célokat látott el, de kiszáradt.

Települést érinti az Erdőpusztai táj Natura 2000 védett területei. Külön említésre érdemes az itt honos egyhajúvirág.

Egyre jelentősebbek a település szőlőskertjei. A közel 300 éve a településen meglévő szőlőtermelői és borászati kultúra napjainkban újraéled.

A település története

Már a csiszolt kőkorszakban lakott hely volt a terület. Viharos történelme ellenére lakóinak mindig volt ereje újra lábra állni, melyhez sokszor nyújtott védelmet, az északi részeket vízzel borító lápos terület.

Léta (a későbbi Nagyléta) neve írott forrásokban elsőként az 1291 és 1294 közötti váradi püspöki tizedjegyzékekben bukkant fel, már mint jelentékeny egyházas hely. Vértess – a Nagyléta közvetlen közelében elhelyezkedő falu – nevének első előfordulása is viszonylag régi keletű, az 1332-37-es pápai tizedjegyzékekből való, ekkor tehát már egyházas hely volt. A XVII. században a ismétlődő török-tatár dúlások következtében Nagyléta lakossága megfogyatkozott. Vértess pedig teljesen elnéptelenedett. A hadjáratok elmúltával a Szabolcs és Szatmár vármegyékbe menekült lakosság már a XVII. század végén jórészt visszaköltözött, így a Rákóczi szabadságharc időszakában, illetve az azt követő évtizedekben Nagyléta református és magyar mezővárosként szerveződött újjá. A XIX. század közepére mindkét település jelentős lakosságszámra tett szert, s különösen Nagyléta fontos ipari és mezőgazdasági központtá vált. Az első világháború utáni Trianoni békeszerződés azonban elzárt határ menti területtá tette a település vonzáskörzetét. A trianoni szerződéssel a lakosság elveszítette termőföldjének 40 %-át és megszakadt nagyváradi orientáltsága. Vértess és Nagyléta 1970-ben történt egyesülése, s még inkább Létavértess 1996. július 1-jén történt várossá nyilvánítása óta a település fejlődés újra lendületet vett.

Általános településkép, településkarakter

A településszerkezet természetszerűen magán viseli azon sajátosságot, hogy két szomszédos, közeli település egyesülésével jött létre. Mindkét résznek önálló kialakult intézményközpontja van, templomok, terek létesültek. A két településrész közötti beépítetlen területek, környezeti adottságaikat figyelembe véve lehetséges fejlesztési területek találhatók. Az immáron egy kisvárossá vált település valódi központja, a Nagylétai rész központjában alakult ki, de természetesen mindkét központ tovább él. A belterületek morfológiai jellegzetessége a Dél-nyírségi tájegység sajátosságait hordozza magán. Változatos, kisebb dombokkal szabdaltnak. Az úthálózat a terepadottságok következtében viszonylag szabálytalan, halmaz szerkezet jellemzi. Meghatározó közlekedésszerkezeti elem a belterületet nyugat-keleti irányban gyakorlatilag két részre osztó 4814 sz. országos mellékút, a Nagylétai városrészt észak-déli irányban ketté szelő 4807 sz. (Biharkeresztes- Létavértes- Vámspércs) országos mellékút. A Vértesi városrész központján a 4809. sz. országos mellékút halad keresztül, mely ezt az egykor önálló települést (ma településrészt) osztja északkelet - délnyugat irányban vezetve két részre. Meghatározó településszerkezeti elem a Konyári- Kálló vízfolyás, mely egykoron teljes egészében elválasztotta a két települést (ma településrészt) Az északkeletdélnyugat irányban folyó Konyári- Kálló északnyugati oldalát már lakóterületekkel részben elfoglalta a Nagylétai településrész. A településszerkezet nagy értékét jelenti a Konyári- Kállót kísérő zöldfelületrendszer.

03. ÖRÖKSÉGÜNK / MŰEMLÉKEK

A településünket az egymást követő generációk építik és fejlesztik. Minden új nemzedék „örökségül” kapja a települést az épített, természeti és táji környezetével együtt. Az új generáció élhet azzal a lehetőséggel, hogy saját igénye, ízlése szerint tovább formálja, így tehetségéhez mértén hozzátegyen. A műemlékek jogszabályok által védettek, hosszú távú szakszerű megőrzésük, fenntartásuk a közösségi identitásunk megtartásának fontos eszközei. Nemzetünk közös értékei. Létavértesen nyolc műemlék található.

I. Volt Lédig Kúria és melléképülete jelenlegi Vértesi Református Szeretetház

Irinyi utca 7. Hrsz.: 193. Törzsszám: M 9714.

Az épület történeti magját egy XVIII. század végi másfél traktusos, négyosztatú, csehsüveg-boltozatos barokk kúria adja, amelyet a XIX. század nyolcvanas éveiben keleti irányban egy szobával és a folyosó meghosszabbításával bővítettek, valamint a kert felé néző déli homlokzatra bejárati portikuszt építettek. A bővítések – elsősorban az udvari portikusz – romantikus stílusjegyeket mutatnak. Ugyancsak romantikus hatást mutat a kúria nyugati oldalán álló magtár és kerítés kialakítás is. A kerti homlokzaton – a portikusztól* keletre eső szárnyon – 1910 körül faoszlopos tornácot építettek. A kúriához egykor őspark csatlakozott, melyet ma már csak három hatalmas méretű – védendő – fa reprezentál a rendezett udvaron. Az épületegyüttes felújított, új funkciót kapott és további épületekkel bővítésre került.

II. Vizivágóhíd

Debreceni út Hrsz:1043,1044,2109. Törzsszám: M 9542.

1900-ban épült a Konyári-Kálló patak fölé. Ma a régi hentes szakmát a húsfeldolgozáshoz szükséges régi eszközökkel bemutató kiállítás látható benne. A létavértesi vízi vágóhíd az önkormányzat tulajdonában és kezelésében áll. Az összes belső berendezése, használati tárgyai a három generációra visszanyúlóan mészáros mesterséget folytató Tóth-család gyűjteménye. A vágóhíd ún, "elsődleges" szerepet töltött be a húsfeldolgozásban. Ez azt jelenti, hogy az állatok leölésére, kettéhasítására és kizsigerezésére volt engedélyük. A feldolgozás további folyamatai helyszínére innen szállították tovább a megtisztított, kivéreztetett, előkészített, kettévágott állatokat.

1974-ig volt üzemben, és utána még egy évre kapott ideiglenes engedélyt a működésre. Az épület belülről nagyon szépen karbantartott, tiszta, rendezett. Benne minden, a remek állapotban megmaradt fedélszék is eredeti. A gyűjteményben elhelyezett gépek, tárgyak eszközök és a dokumentumok nem részei a vágóhídnak (lásd elsődleges szerep), hanem a mészáros mesterség folytatásának bemutatására szolgálnak.

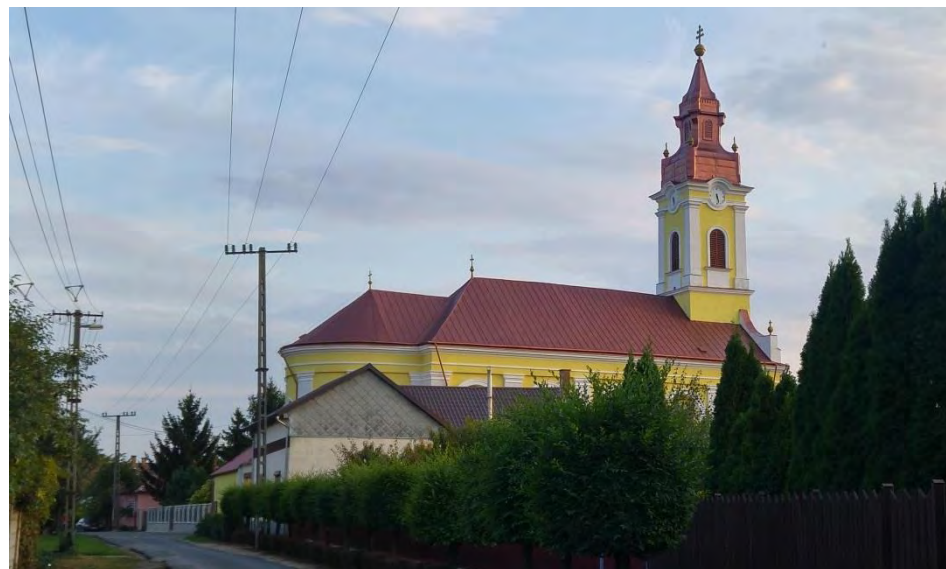

III. Nagylétei görög katolikus templom

Károlyi utca 2 Hrsz:2780. Törzsszám: M 1890.

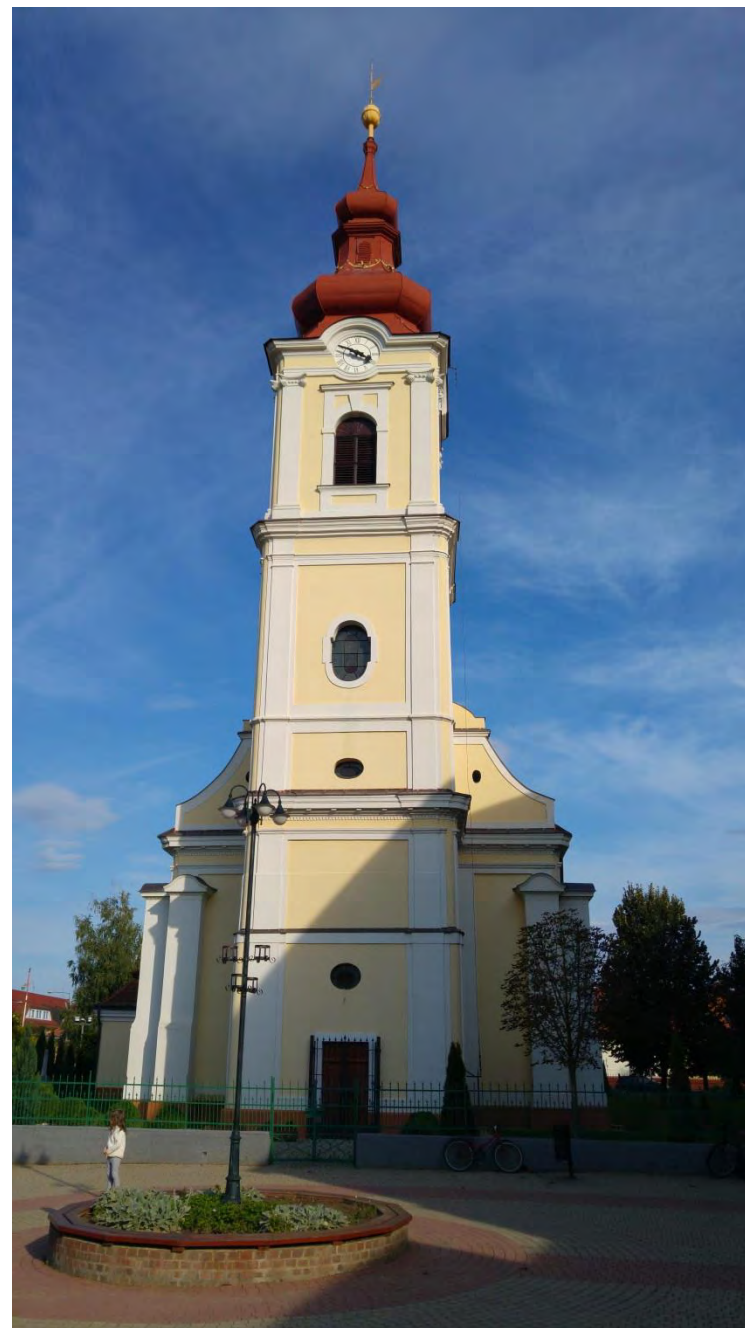
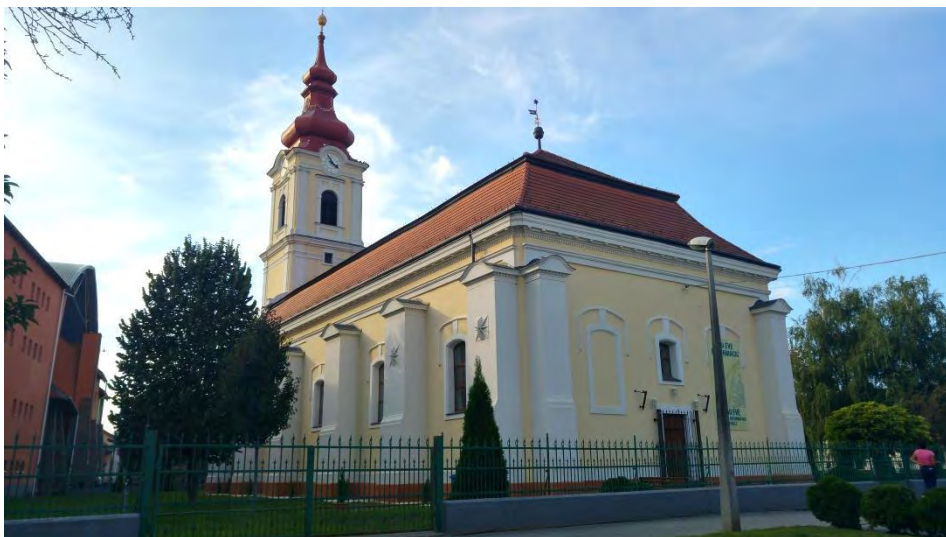
A Szent Mihály és Gábor főangyalok tiszteletére emelt templom 1837-38-ban épült tiszta, erőteljes klasszicista stílusban. Az épület elhelyezése nem szokványos, mert copf jellegű tornya a telek belseje felé néz. Ennek oka az épület keleti tájolása. Különleges a hajó homlokzati kialakítása: kifelé álló pillérsorát hevederíves boltozati rendszer köti össze. Az alatta kialakuló mély fülkék igen szép, gazdag külső árnyékhatást eredményeznek. A homlokzat így már nem síkszerű felületi díszítéssel, hanem térbeli kompozíció, amely jobb kapcsolatot biztosít a környezete felé. Hatalmas belső terét a nyugati egyházakhoz hasonlóan padsorokkal rendezték be, s különösképpen két szobor is díszíti. Szokatlanul nagy méretű kórusa 1904-ben épült. Mennyezetének barokkos, illuzionista szekcióit Benke László festette 1958-ban, üvegmozaik ablakai 1965-66-ból valók. 1894-ben készített mives ikonostázát a szokásos szabályoktól némileg eltérő rendszerben osztották be. Aranyozott növényi mintákból faragott királyi ajtaja és a négy alapkép fölött az Ünnepek képei több sorban egymás fölött, különböző formájú és méretű keretekben láthatók.

IV. Nagylétei református templom

Árpád tér 10. Hrsz:1870. Törzsszám: M 1888.

A falu középkori temploma 1806-ig állt. Fa haranglábát már korábban, 1790-93-ban kőtoronyra cserélték. A ma álló, késő barokk épületet 1807-13 között emelte Matyi György. 1821-22-ben a tornyot megmagasították. Az épületet 1834-ben, 1886-ban és 1926-ban újítták fel. Csehsüveg-boltozatos belső terének késő barokk berendezését 1886-ban készítették. Szószéke és mőzesszéke copf stílusú. Orgonáját Kiszely István építette 1868-ban.

V. Népi lakóépület, magtár és kukoricagóréval egybeépített kerítés

Petőfi utca 61 Hrsz:1994. Törzsszám: M 2636.

A különlegesen szép, régi, nádfedeles parasztház szabálytalanul helyezkedik el a telken, ezzel az ősből beépítési módot példázza. Faoszlopos tornácát részben beépítették egy kamrával. A háromszögletű házban még megvan az egyik búbos kemence és a falba rakott tűzhely. Szép arányai mellett a porta azért is értékes, mert egyéb építménye is hagyományos paraszti munka: a fedeles deszkakapu, a góré, a kerítés.

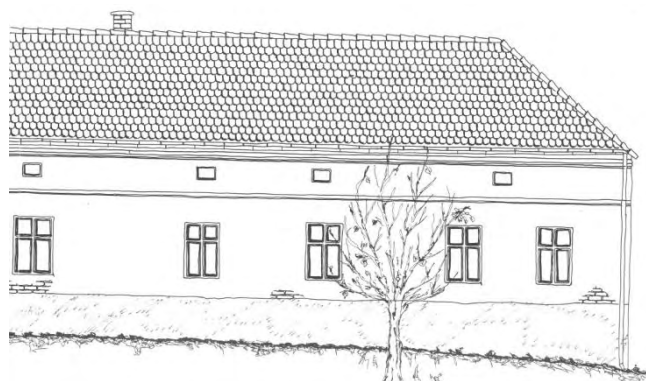
Az épület, illetve a teljes paraszti porta feltehetően a 19. század utolsó, illetve a 20. század első évtizedeiben épült, a településre jellemző 19. századi építészeti hagyományt követve.

VI. Lakóépület

Árpád tér 14. Hrsz:1875. Törzsszám: M 10223.

A XVIII. századi eredetű klasszicista jellegű, egykori uradalmi épület utca felőli tornácát századunkban befalazták. A mai L alakú épület valaha a szomszédos, 12-es számú telken U alakban visszafordult. Ennek bizonyos részei ott még ma is állnak: az egykori kőoszlopos istálló (ma lakóépület) és a hatalmas, dongaboltozatos pince. Az utcai kapu helyén hajdan boltozott helyiség volt. Az egyemeletes lakóház konyhájának szabad kéménye emelte rangját a módos gazdaházak szintjére.

A terület épületállományáról 1992-1993 évben Pataky Emőke építésmérnök vezetésével fiatal építészekből álló csoport felmérési és fotódokumentációt készített. A rajzok ebből a dokumentációból származnak.

A Mosonta kertet 1988-ban a Hajdúsági Tájvédelmi Körzet C-zónájához kapcsolták.

VII. Szőlőspajta (gazdasági épület)

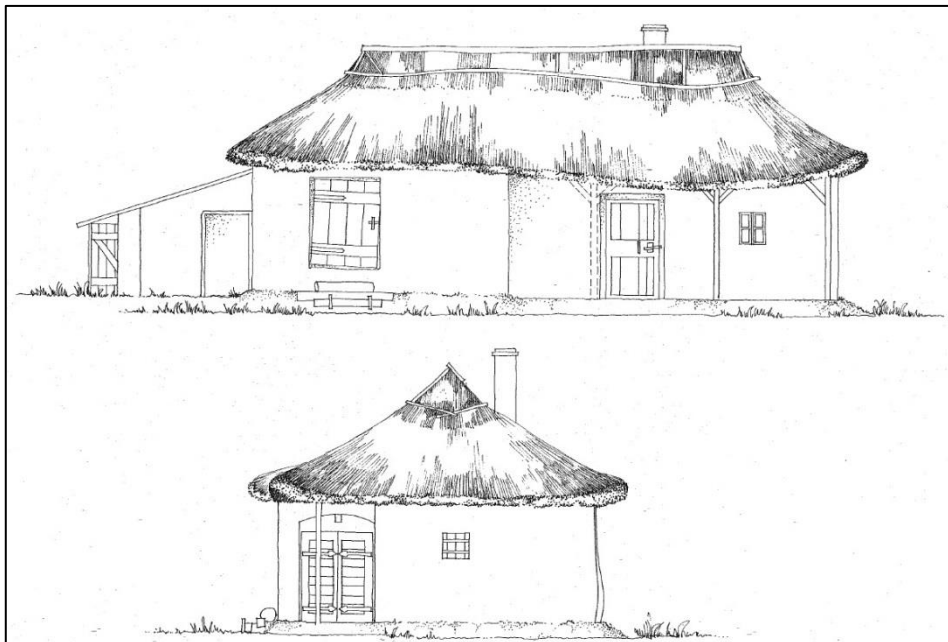
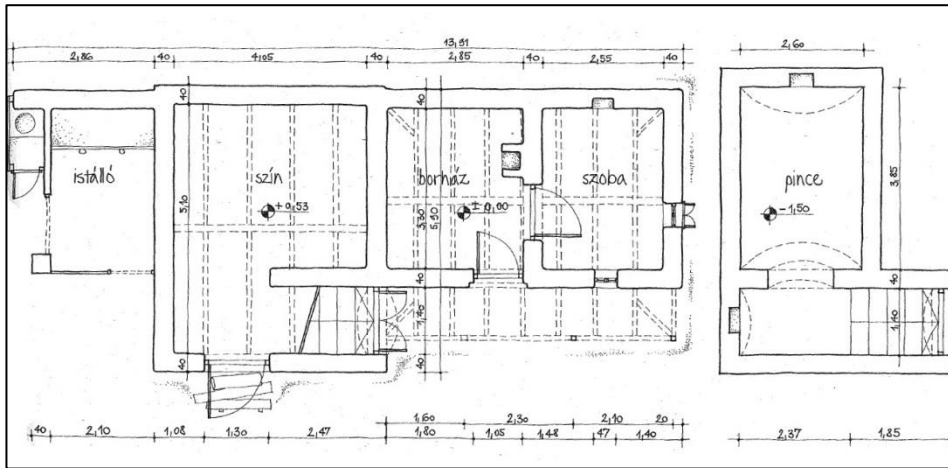
Mosonta kert Hrsz:6298 .Törzsszám: M 10977.

A hullámzó felszínű érmelléki táj legszebb legelői, ligetei, kertjei a Létavértesi Tájvédelmi Körzethez tartoznak. A kétszáz éves alföldi szőlőkultúra itt is megteremtette a szőlőskerteket a homokhátak között.

A bortermelés fénykorában Debrecen, és a környék településeinek lakosait is ellátta kiváló boraival. A vörös borszőlő fajták az egri borgazdaságok terméseinek állományjavítására szolgáltak.

Kossuth kert és Mosonta kert területén évszázados hagyományokat őriznek a helyi boros gazdák, akik a sokadik generációs eszközeikkel, nagy hozzáértéssel termelik az e tájra jellemző homoki borokat. A termeléshez kapcsolódó jellegzetes épület típus az úgynevezett „borpajta” mely épület a szőlő feldolgozására és a pince részben a bor tárolására szolgált.

Építészetileg a legérdekesebb a Mosontakert, s annak közepén az Átok-dűlő, ahol számos értékes ház, úgynevezett pajta áll. A kertben ritkán találhatóak csőszházak, mivel a gazdák időszakonként hosszabb időt töltöttek itt. Ezért a szőlőspajták a falusi lakóházak mintájára készültek, régi stílusú épületek, s többnyire száz évnél is idősebbek. Általában kétosztatúak, az utcai „ház” mellett a hátsó kamráig és pincelejáróig vezető tornáccal. Döngölt agyagból, vert fallal készültek, kontyolt, ún. „kanfaros” nádtetővel. Középen, a pitvarban a régebbi házakban még szabad kémény vagy „pendelykémény” üzemelt. Tüzelőberendezés, „spór” leginkább csak a szobában volt. A szőlőművelésből adódóan gyakran kisebb méretű boltozott borospincét is építettek. Kiemelkedő erénye ennek a pajtasornak, hogy egy dűlőben sok példánya áll még, eredeti formájában, sok régi berendezési és használati tárggyal, a gazdák barátságos, vendégszerető mentalitásával. Ennek oka, hogy a kertek nagy részében máig megmaradt a hagyományos szőlőművelés, és az elektromos ellátás hiánya miatt az utóbbi évekig a gépesítés sem tudott tért hódítani. Sajnos a modernizáció itt is e múlt századi életkép pusztulásához, elszegényesedéséhez vezethet.

VIII. Szőlőspajta (gazdasági épület)

Kossuth kert Hrsz:5925. Törzsszám: M 10914.

Kétsejtű, vályogfalú, nádtetős, szabadkéményes, fatornácos szőlőspajta. Építési ideje 1896, mely sárvakolatból van az oromzaton kialakítva. A szőlőművelés múzeumát alakítja ki benne a helyi önkormányzat.

ÖRÖKSÉGÜNK / HELYI VÉDETTSÉG

Létavértes településképe és történelme szempontjából meghatározó, hagyományokat őrző építészeti- és táji értékek védelme, valamint a város építészeti örökségének, arculatának a jövő nemzedékek számára való megóvása közös érdekünk. Lehetőségünk van arra, hogy a településtörténeti szempontból figyelemreméltó, kiváltképp jelentőségteljes építészeti- és táji értékeket helyi védelem alá helyezzük. A település rendkívül gazdag polgári lakóházakban. Ez utóbbi épületek szépsége – többek között – az épületek tagoltságában, az arányaiban, a fedélformájában, a hagyományos anyaghasználatban, a meszelt falakban, a tornácoszlopok ritmusában, a külső díszítőelemekben rejlik. Városunk büszke ezen értékekre, ezért megőrzésüket fontosnak tartja.

I. Vértesi református templom

Kassai u. 1. Hrsz.: 1.

A XIV. század elején bizonyosan egyházas település, középkori templomáról nincsenek adataink. A református egyház megjelenésére egy 1546-ból való úrvacsorai kehely ad hírt. Templomuk 1799-ben már rossz volt, de csak 1815-ben bontották le. Mai, félkörös apszisú templomát ekkor kezdték építeni lebontott elődje helyén, annak anyagának felhasználásával, a nagyváradi Christophori Károly tervei szerint. Klasszicista belső terét csehüveg-boltozatok fedik. A boltozatokat elválasztó hevederek a belső teret tagoló falpillérekre támaszkodnak, hasonlóan az éppen ez időben épülő debreceni Nagytemplomhoz. A korszak technikai tudásának és ízlésének megfelelő, szép boltozati rendszer kisebb méretével itt bensőséges templomteret alkot. Teljesen csak 1862-ben készült el. A torony 1855-től épült, s lehet, hogy mire kész lett, már bővíteni is kellett a templomot. Az építkezés folyamata egész a romantika korszakáig húzódott, ami a homlokzat kialakításán érezhető: fogsoríves párkánydíszítése, négy fiatornyos toronysisakja e stílus formavilágát és törekvéseit idézik. 1925-ben és a 80-as években újítták fel. Orgonáját valószínűleg Kiszely István építette 1877-ben. Helyi védett épület.

II. Vértesi görög katolikus templom

Bács utca 12. Hrsz.:475.

Létavértesi görög katolikus egyházközösséghez tartozó templom a település valamikori Vértesi részén található egy dombtetőn.

Az épület viszonylag jó állapotú, néhol külső vakolta mállik.

Helyi védett épület.

III. Nagylétai görög katolikus templom

Kossuth utca 29. Hrsz.: 1870/1.

Létavértesi görög katolikus egyházközséghez tartozó templom a település valamikori Vértesi részén található. Mivel ezen a településrészen található egy másik görög katolikus templom is a helyiek görög katolikus kis templomnak nevezik.

Az épület jó állapotú, felújított.

Helyi védett épület.

IV. Nagylétei református parókia

Árpád tér 4. Hrsz.: 1866.

A klasszicista középrizalitos épület a település főterén található. Építési éve 1929. Az épületben a Nagylétei református egyházközséghez tartozó parókia működik.

Az épület jó állapotú, felújított.

Helyi védett épület.

V. Vértesi református parókia

Irinyi utca 10. Hrsz.: 212.

„L” alaprajzú földszintes utcával párhuzamos gerincű magas tetős épület.

Az épület előkert nélkül, hézagosan zárt sorú építési móddal került telepítésre.

Homlokzata felújított, de tetőfedése még az eredeti fémlemez fedés.

Helyi védett épület.

VI. Harangláb

Batthyány utca 51. Hrsz.: 2779.

Görög katolikus parokiához tartozó harangláb. A parókia épülete elbontásra került, csak a harangláb maradt meg.

Helyi védett építmény.

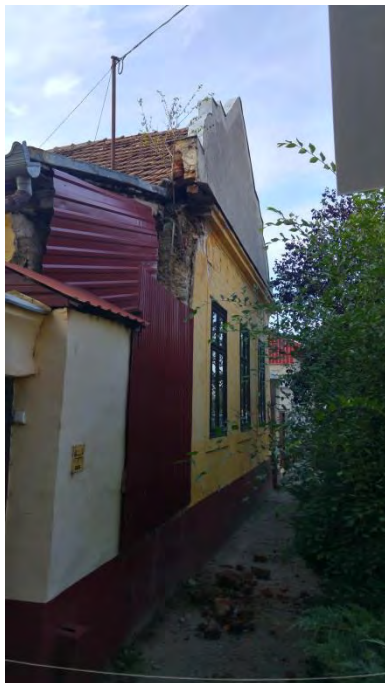
VII. Vasútállomás épülete

Arany János utca Hrsz.: 01048/5.

2009. évben megszüntetett 107 sz. Debrecen-Sáránd-Létavértes vasútvonal utasforgalmi épülete.

Helyi védett építmény.

1993-as állapot

VIII. Lakóház

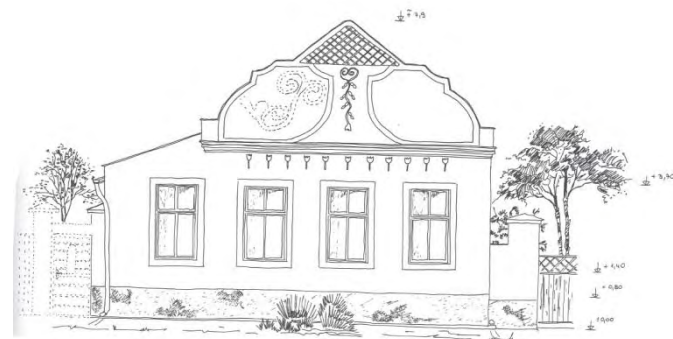
Baross utca 4. Hrsz.: 1568.

A gazdag, városias polgárház különleges példája, melynek vakolatdíszes homlokzata jó néhány érdekes tanulsággal szolgál. A barokkos ívelésű oromzat kedvelt motívuma volt a módosabb megjelenésre vágyó épületeknek. Ez a kedves, mondhatni gyermekies népi barokk stílus számos félrerajzolás, utánérzés révén hangulatos színfalakkal gazdagította a falvak és városok utcáit. Ezen a házon már a sok ablak alkalmazása is eltér a hagyományos rendtől, városiasabb hatásra törekszik. Emellett a szerves népi díszítőművészet egyes elemeit is kiragadja és montázszerűen felragasztja a falra, teljes képzavart előidézve, mit sem sejtve a formák jelentéséről és hagyományos alkalmazási rendjéről.

A párkány alatt tizenegy tulipán nő ki a semmiből, a fő motívumként felrajzolt életfatulipán fejjel lefelé áll, s az egész kompozíciót az ég felé egy sűrű rács zárja le. A két szélső keret csavart virágdíszét már leverték. Mostanára a teljes oromzat díszítés megsemmisült. Ezzel együtt érezhető némi szecessziós hatás is a homlokzaton. Ebből és a neobarokk húszas évekbeli felbukkanásából következően, feltehetően a század első harmadában épülhetett ez az egyébként egyszerű lakóház.

Az épület igen romlott állagú, megsemmisülés közeli állapotban van. Sürgős felújítása szükséges.

Helyi védelemre javasolt épület.

IX. Állatvásártér bejárati épület

Baross utca Hrsz: 01043/2

Az épület funkciója miatt értékes. Két fő részből áll a, fedett kapuzat mely biztosítja a járművek áthaladáshoz szükséges úrszelvényt és a vele összeépült kiszolgáló épület.

Az épület szabadonállóan került telepítésre. Tömegének jellemzője az utcával párhuzamos gerincű tetőzet.

X. Polgári lakóépület

Baross utca 53 Hrsz.: 1159/1

Századfordulós eklektikus polgári lakóépület. Földszintes utcára merőleges gerincű magastetővel, előkert nélküli épület. Az épület felújítása szükséges.

Helyi védelemre javasolt épület.

XI. Polgári lakóépület

Kassai utca 11. Hrsz.: 88.

Századfordulós eklektikus polgári lakóépület. Földszintes utcára merőleges gerincű magastetővel, előkert nélküli épület. Az épület részben felújított. Helyi védelemre javasolt épület.

XII. Tsz központ

Árpád tér 31. Hrsz.: 1594.

Előkert nélküli telepített utcával párhuzamos tömegű, zárt sorú kisvárosias hangulatú épület. Különlegessége a sarok részeken felálló kismagasságú egyenes záródású oromzat.

Helyi védelemre javasolt épület.

XIII. Rendőrőrs utcai épülete

Baross utca 10. Hrsz.: 1419/1.

Századfordulós eklektikus polgári hangulatú épület. Előkert nélküli telepített utcával párhuzamos tömegű, zárt sorú kisvárosias léptékű épület. Az épület jó állapotú, felújított.

Helyi védelemre javasolt épület.

XIV. Polgári lakóépület

Kossuth utca 25. Hrsz.: 1787.

Századfordulós eklektikus polgári hangulatú épület. Előkert nélküli telepített utcával párhuzamos tömegű, zárt sorú kisvárosias léptékű épület. Az épület jó állapotú, felújított.

Helyi védelemre javasolt épület.

XV. Polgári lakóépület

Kossuth utca 30. Hrsz.: 1443.

Az épület jó példája az udvarház szerűen kialakított polgári lakóépületeknek, melyből több található a településen. Az utcai telekhatár hézagosan zárt sorúan végigépítésre került két épülettel (fő épület és melléképület) melyet épületenként kialakított nagyméretű kaput tartalmazó tömör kerítés köt össze. Mindkét épület tömeg az udvari telekhatárokon oldalszárnyakkal befordul és nagyméretű udvart ölel közre.

Településszinten egyedi az utcával párhuzamosan kialakított tömeg középízelis megoldása.

Helyi védelemre javasolt épület.

XVI. Polgári lakóépület

Kossuth utca 10. Hrsz.: 1456.

Előkert nélküli telepített utcával párhuzamos tömegű, zárt sorú kisvárosias léptékű épület. Az épület tetőzetén még megtalálható az építési időszakban jellemző eredeti fémlemez fedés. Érdekes színtelja az épületnek az félkörívesen kialakított párkányzat. Az épület jó állapotú, részben felújított.

Helyi védelemre javasolt épület.

XVII. Polgári lakóépület

Széchenyi utca 15. Hrsz.: 2676.

Századfordulós eklektikus polgári hangulatú épület. Előkert nélküli telepített utcával párhuzamos tömegű, zárt sorú kisvárosias léptékű épület.

Az épület felújításra szorul.

Helyi védelemre javasolt épület.

XVIII. Polgári lakóépület

Baross utca 25. Hrsz.: 1301/1.

Századfordulós eklektikus polgári hangulatú épület. Előkert nélküli telepített utcával párhuzamos tömegű, zárt sorú kisvárosias léptékű épület.

Az épület felújításra szorul.

Helyi védelemre javasolt épület.

XIX. Polgári lakóépület

Kossuth utca 74. Hrsz.: 1676.

Előkert nélküli telepített utcával párhuzamos tömegű, zárt sorú kisvárosias léptékű épület. Az épület tetőzetén még megtalálható az építési időszakban jellemző eredeti fémlemez fedés. Az épület felújításra szorul.

Helyi védelemre javasolt épület.

XX. Polgári és népi lakóépület

Új utca 19. Hrsz.: 1428.

A teleken két főépület és egy kukoricagóré található és hozzá kapcsolódó kerítés. A góré és kerítés is figyelemre méltó.

I. épület

Századfordulós eklektikus polgári hangulatú épület. Előkert nélküli telepített utcával párhuzamos tömegű, zárt sorú kisvárosias léptékű épület.

II. épület

Utcára merőleges gerincű kő tornácos háromosztatú népi lakóépület.

Az épületek felújításra szorulnak

Helyi védelemre javasolt épület.

XXI. Üzlet épület

Árpád utca 24. Hrsz.: 1916.

Előkert nélküli telepített utcával párhuzamos tömegű, zárt sorú kisvárosias léptékű épület.

Helyi védelemre javasolt épület.

XXII. Lakóépület

Kassai utca 28. Hrsz.: 145.

Utcára merőleges tömegű zárt tornácos lakóépület. Érdekessége az ormfalas utcai kialakítás kontyolt tetőzettel. Fémlemez fedése eredeti. Az épület felújításra szorul.

Helyi védelemre javasolt épület.

XXIII. Lakóépület

Kossuth utca 34. Hrsz.: 1649.

Utcára merőleges tömegű zárt tornácos lakóépület. Érdekessége az oromfalas utcai kialakítás. Az épület felújításra szorul.

Helyi védelemre javasolt épület.

XXIV. Lakóépület

Batthyány utca 33. Hrsz.: 2765.

Utcára merőleges tömegű tornácos lakóépület. A tornác utcai íves nyílása befalazásra került. Az épület előkertes telepítésű.. Az épület felújításra szorul.

Helyi védelemre javasolt épület.

XXV. Lakóépület

Új utca 29. Hrsz.:1435.

Utcára merőleges tömegű tornácos lakóépület. Az épülettel egységes kialakítású a kapcsolódó kerítés.

Helyi védelemre javasolt épület.

XXVI. Népi lakóépület

Bács köz 4. Hrsz.:61/1.

A kevés épen megmaradt üvegezett tornácos, cserépfedésű, háromosztatú lakóépület egyike.

Az épület felújításra szorul.

Helyi védelemre javasolt épület.

XXVII. Népi lakóépület

Bács utca 14. Hrsz.:476.

A kevés épen megmaradt tornácos, cserépfedésű, háromosztatú lakóépület egyike.

Az épület részleges felújításra szorul.

Helyi védelemre javasolt épület.

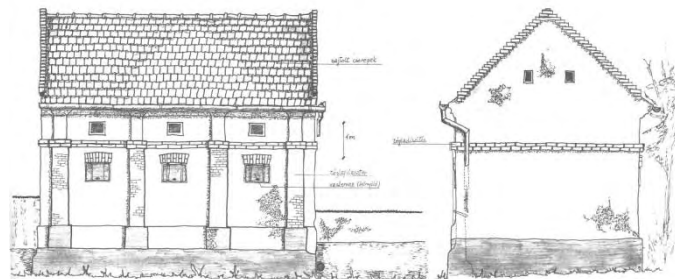
XXVIII. Magtár épület

Petőfi utca 78. Hrsz.:2103.

A településen több ilyen magtár épület található. 1903-ban épült magtár épület szép arányokkal rendelkezik. Érdekessége a fémlemezzel takart nyílások.

Az épület felújításra szorul.

Helyi védelemre javasolt épület.

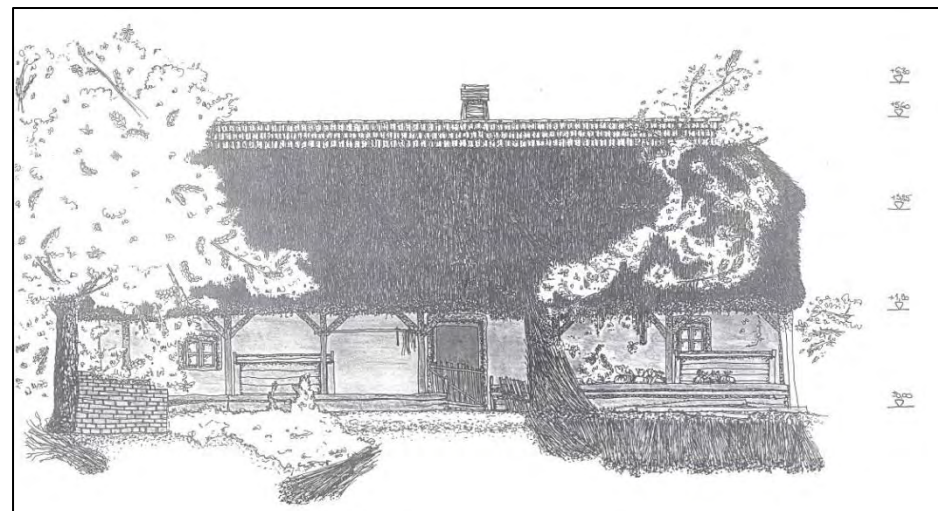
XXIX. Népi lakóépület

Batthyány utca 11. Hrsz.:2636.

Ez a feltehetően több mint kétszáz éves lakóház a kerítéseként álló, hosszú kukoricagóréval, szinte minden részletében archaikus: háromosztatú, alföldi típusú, vályogfalas, nádfedeles, fatornácos, gerendás deszkafödémrel, falba rakott tűzhellyel, búbos kemencével, régi parasztbútorral és tárgyakkal (hombárok, tányérok, korsók, szentképek.) Szabad kéménye fölött még deszkekémény áll. „Kanfaros” oromzata a helyi hagyománynak megfelelően függőlegesen deszkázott, benne két nagykaréjos, kifűrészelt lyukkal. Különleges a góré falán alkalmazott ritmikus deszka-lés szerkezet.

Az épület állaga leromlott, teljes felújításra szorul.

Elbontásra került.

ÖRÖKSÉGÜNK / HELYTÖRTÉNETI ÉRTÉKEK

Emlékművek, szobrok, városképet alakító közterületi építmények területi tagozódásban

A települések közttereinek hangulatát nagyban befolyásolják a rajtuk elhelyezett képzőművészeti, építészeti elemek. Az épületek mellett ezen emlékek is a település lakosainak identitást meghatározó eszközei.

I. és II. világháborús emlékü

Kopjafa

Mátyás király ivókút

Testvérvárosok

Irinyi János sírja
Kossuth Lajos szobor
Irinyi család síremlékei
Irinyi János mellszobor

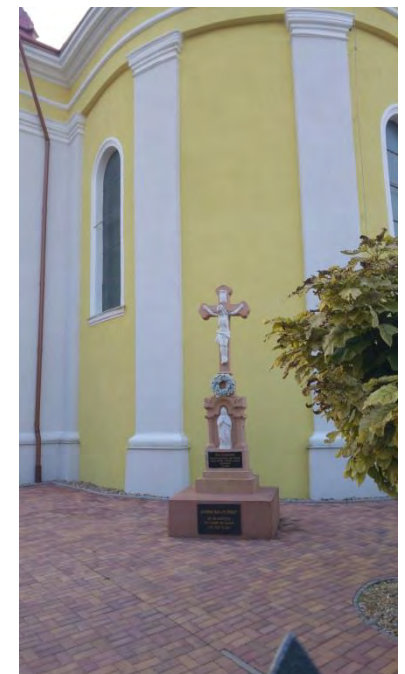
Református templom
kertje

Görög katolikus templom előtti
kő feszület

Kőfeszület az „Oroszgáton”

Görög katolikus templom
kertje

Szent István díszkút
Települészászló
Pihenő tér
Trianon emlékmű

Település jellemző egyedi építészeti elemei

Minden településnek megvannak a sajátos építészeti elemei melyek csak az adott településre jellemzőek. Létavértesen is találhatóak ilyen építészeti elemek.

Telkek jellemző beépítése a mindkét oldalhatáron álló utcával párhuzamos tömegű épület (fő és melléképület) és köztük nagymagasságú kapuzat.

Jellemzőek az utcai magtárak.

Utcai kukoricagórék.

Tömör utcai kerítések melyek téglapillérből és fémlemez kapuzatokból állnak. A pillérek tetejét bádoglemez sapkák takarják.

Régészeti lelőhelyek

A régi korokból megmaradt régészeti lelőhelyek hűen mesélnek az adott kor szokásairól, kultúrájáról. A maradványok a szakértőknek tudományos kutatásokon keresztül - többek között - az egykori élet mindennapjait ismertetik. A város lakosai számára fontos, hogy a jelen- és az utókor számára mind teljesebben őrződjön meg a település múltja

Létavértes közigazgatási területén 52 db nyilvántartott régészeti lelőhely található.

A lelőhelyek közül hét lelőhely területén történt régészeti ásatás. A Létavértes-Nagyléta, Lápoldal (azonosító: 36852), Létavértes-Vértes, Nagy Móricz kastély (azonosító: 36865), Létavértes-Hajcsár-út K-i oldala (azonosító: 62580), Létavértes-Kossuth TSz 1. (azonosító: 62602), Léta vértes-Első forduló (azonosító: 62604), Létavértes-Szőlőskert (azonosító: 62608) és Létavértes-Központ, Árpád tér és környéke (azonosító: 79195) lelőhelyeken feltárt régészeti jelenségek, és leletek a település újkőkori, bronzkori, szkíta kori, valamint Árpád-kori és késő középkori településtörténetéhez szolgáltatnak értékes adatokat.

Az alföldi táj jellegzetes építményei a halom néven ismert késő rézkori sírok, a kurgánok. Létavértes-Német-halom (azonosító: 36871), Létavértes-Leponya-halom (azonosító: 36881) és Létavértes-Csere-halom (azonosító: 79341).

A település fontos régészeti emlékei a földvárak. Ilyen, feltehetően árokkal kerített földvár ismert Létavértes-Kopasz-hegy II. (azonosító: 38362) és Létavértes-Kenderföld 1. (azonosító: 85687), lelőhelyekről. A mezőgazdasági művelés alatt álló területek több régészeti korszak településeinek maradványait rejtik.

Kiemelt jelentőségű a Létavértes-Csörsz-árok/Ördög-árok (azonosító: 75453, 75455, 75457) néven ismert régészeti lelőhely, mely a Dunakanyartól az Al-Dunáig húzódó késő római erődítés egy-egy szakaszát jelöli. A Kr.sz. III-IV. században épült, föld-faszerkezetes sánc és a sánccal párhuzamosan futó árok Létavértes nyugati részének tájképi jellegű emléke.

ÖRÖKSÉGÜNK / TÁJI- ÉS TERMÉSZETI ÉRTÉKEK

Védett területek, egyedi védelem

Település külterületét érinti Natura 2000 Különleges Természetmegőrzési terület (SCI)

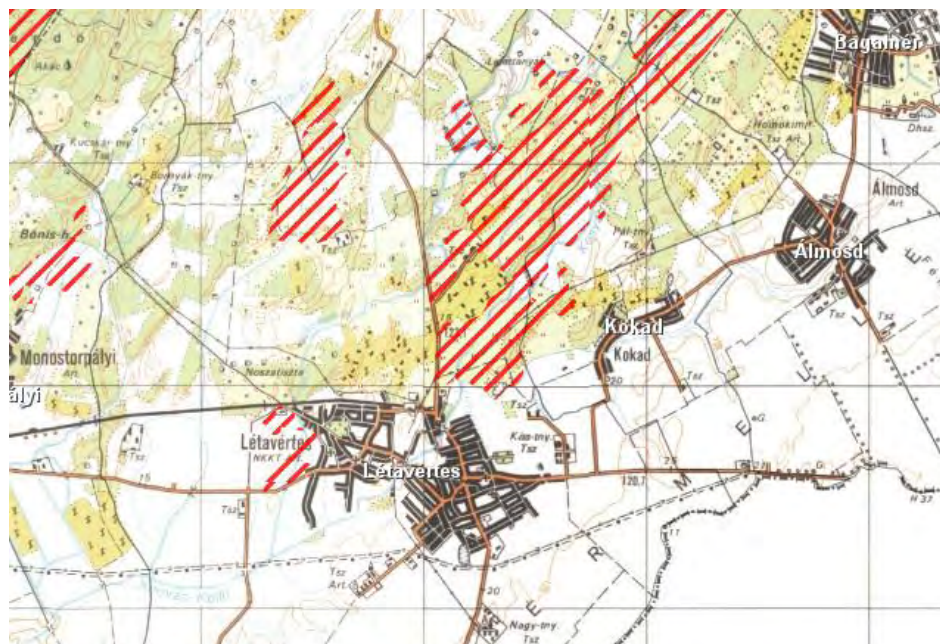
Az Európai Unió által létrehozott Natura 2000 egy olyan összefüggő európai ökológiai hálózat, amely a közösségi jelentőségű természetes élőhelytípusok, vadon élő állat- és növényfajok védelmében keresztül biztosítja a biológiai sokféleség megővését és hozzájárul kedvező természetvédelmi helyzetük fenntartásához, illetve helyreállításához.

A térképen a pirossal sraffozott területek élveznek Natura 2000 védelmet.

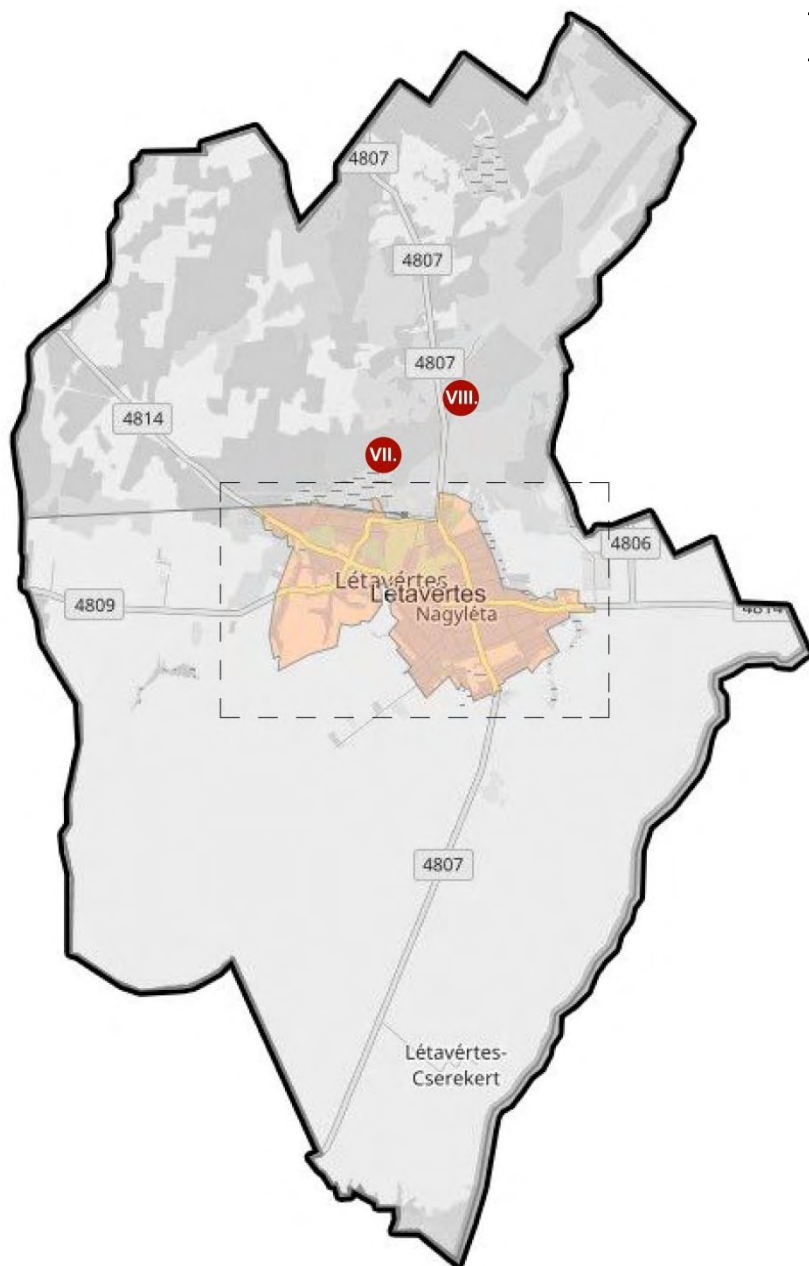
A Mosonta kertet 1988-ban a Hajdúsági Tájvédelmi Körzet C-zónájához kapcsolták. Szintén a Hajdúsági Tájvédelmi Körzet része a Létavértes-Újléta védett terület.

Hajdú-Bihar Megyei Értéktárban szereplő természeti értékek:

- Volt Lédig Kúria udvarán található japánakácok (3 db)
- Egyhajú virág
- Irinyi arborétum
- Ficfás gát

04. TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ TERÜLETEK

Településrészek

Településképi szempontjából több fő egységet különböztetünk meg. A többségében hagyományos beépítésű és telekhasználatú településközpont területét, a többségében új beépítésű, új telekosztású területeket. Mindkét terület lakóterület.

Elkülöníthető a településközpont közintézményekkel, társasházakkal beépített része, mely két helyen jelenik meg a településterületeken.

Az építészeti karakterek tekintetében területi lehatárolásra került: a központi településrész, a lakó funkciójú településrész valamint a külterület és egyéb terület.

● Műemlék épület

■ Település belterület
(belterület településrész szintű lehatárolása
következő térkép szerint)

■ Külterület és egyéb terület

KÖZPONTI TELEPÜLÉSRÉSZ

Mivel a település két különálló település egyesítésével jött létre mindkét településrész esetén megtalálható a központi településrész.

Vértesi településrész: A településrész központja a református templom környezete, mely magában foglalja a Lédig kúria épületét.

Ezen a területen vegyesen találhatók lakó- és középületek, melyek között vannak igazgatási, kereskedelmi, szolgáltató, vendéglátó, oktatási, egészségügyi és egyházi funkciójú épületek. Beépítési mód a középületek és nagyobb lakóépületek esetén oldalhatáron álló. Az épületek vegyesen utcával párhuzamos és utcára merőleges tömeggel kerülnek kialakításra. Az épületek kevés kivételtől eltekintve az utcavonalon előkert nélkül kerülnek elhelyezésre. Az itt található épületek egy vagy két szintesek. A központi településrészen található épületeknél a kontyolt tetőforma, 35-45 fok közötti tetőhajlásszög a jellemző. Kialításában a terület kisvárosi jelleget sugároz. A tömbbelsőiben zöld terület alakul ki. A legjelentősebb zöldterület a Irinyi arborétum.

Nagylétei településrész: A településrész központja a református templom környezete, mely két fő közlekedési út metszésében alakult ki. Ezen a területen vegyesen találhatók lakó- és középületek, melyek között vannak igazgatási, kereskedelmi, szolgáltató, vendéglátó, oktatási, egészségügyi és egyházi funkciójú épületek. Beépítési mód a középületek és nagyobb lakóépületek esetén zárt sorú, hézagosan zárt sorú. Az épületek jellemzően utcával párhuzamosan kerülnek kialakításra. Az épületek kevés kivételtől eltekintve az utcavonalon előkert nélkül kerülnek elhelyezésre. Az itt található épületek kétfő vagy több szintesek. A központi településrészen található épületeknél a kontyolt tetőforma, 35-45 fok közötti tetőhajlásszög a jellemző. Ez alól kivételt képez néhány a területen található lakó és középület, melyek egy része lapos tetőzettel készült. Ezen épületek magas tetővel történő lefedése távlati elképzelés, mellyel az épületek illeszkednének a régebbi patinás épületekhez.

A beépítéseket zöldterületek szakítják meg. A legjelentősebb zöldterület a Árpád téren található park. A helyi közintézmények megközelítése kényelmes, biztonságos, a terület vízelvezetése és a parkolók száma megfelelő.

Vértesi településrész.

Nagylétai településrész.

LAKÓ FUNKCIÓJÚ TELEPÜLÉSRÉSZ

A város lakóterületeinek kialakítása magán hordozza a kialakulás időszakának sajátosságait.

Az épületállományban is megfigyelhető a kialakítás időszakának különbsége.

A történelmi településrész girbe-gurba utcarendszere kiegészítésre került új lakóterületekkel, melyek már szabályos négyzethálós utcaszerkezet mutatnak.

Hagyományos lakótelkek esetén sok helyen maradt meg a lakótelkek hagyományos és jellegzetes beépítése, amit az utcavonalra merőleges tetőgerincű előkert nélküli vagy kismélységű előkerttel rendelkező házak képviselnek.

A régi telkeken többnyire egyszintes, utcára merőleges gerincű, keskeny szélességű, magas tetős épületek 35-45 fok közötti tetőhajlásszöggel épültek.

A közterület szélességi mérete megfelelő, megoldott a gyalogos- és gépjárműforgalom térbeli szétválasztása, valamint a felszíni vizek elvezetése is.

Az ősi település további lakóterületekkel egészült ki. Ezeknek már eleve négyzethálós szabályos utcaszerkezet a jellemzője.

A későbbi építésű részeken megjelent a négyzetes alaprajzú, kétszobás, általánosságban 100 négyzetméter körüli alapterülettel tervezett, sátoztetős, családi háztípus. Ennek a stílusa szakított a hagyományos, népi építészet formavilágával, kompakt kialakítású, de nehezebben bővíthető volt. Az épületek sátoztetős kialakítása azért volt fontos, mivel a sátoztető a leggazdaságosabb megoldás egy négyzet alaprajzú épületen.

Ezen településrészek jellemző beépítési módja az oldalhatáron álló beépítés. A kerítés átláthatóságát, egyes részeken, kísérő növényzet telepítésével csökkentették. A közterület szélességi mérete itt is megfelelő, megoldott a gyalogos- és gépjárműforgalom térbeli szétválasztása, valamint a felszíni vizek elvezetése is. A település egyik jellegét az utcák csomópontjában kialakuló teresedések jelentik.

Az eltérő korú épületállományok az idő folyamán az átépülések miatt keveredtek.

KÜLTERÜLET ÉS EGYÉB TERÜLET

Létavértes külterülete jelentős nagyságú, ezért jól megférnek egymás mellett a nagyüzemi állattartás-, növénytermesztés épületei, a turisztikai, idegenforgalmi funkciójú területek, az üdülőterületek, horgászhelyek, s nem utolsósorban a védett természeti értékek.

A mezőgazdasági üzemi területek egyenletesen szétszóródva találhatók a település területén. A telepek kialakítása az ott alkalmazott termelési technológiákhoz alkalmazkodik. Az állattartás számára itt kedvezőek a feltételek (rétek, legelők, kaszálók).

A település ipari gazdasági telephelyi szintén szétszórtnak találhatók. A jelentősebbek közvetlenül a település belterületéhez kapcsolódnak.

Létavértes külterületi részeinek egy része a Hajdúsági-tájvédelmi Körzethez tartozik.

Ezen a területen megindultak a természeti értékek védelméhez, bemutatáshoz kapcsolódó turisztikai fejlesztések.

Az itt található épületek, építmények illeszkednek természeti környezetükbe anyag- és színhasználatuk révén.

Jelentős a település külterületének kertes mezőgazdasági használata. A Település sajátossága a kerítéssel körbezárt, kapukon keresztül megközelíthető szőlőskertek. Ezeken a területeken nem a nagyüzemi mezőgazdasági művelés a jellemző. A kertekben kis alapterületű tároló és présházak találhatóak. A présházakhoz a szőlő helyben történő feldolgozásához pincék kapcsolódnak. Másik jellemző kertes művelés a torna földek. Létavértesen ősidők óta termelik ezt a különleges növényt. A településhez kapcsoló kislélekszámú lakott külterület Cserekert.

05. AJÁNLÁSOK / KÖZPONTI TELEPÜLÉSRÉSZ

a településkép minőségi formálására vonatkozó ajánlások: építészeti útmutató

Arra a kérdésre, mitől szép egy épület, nem lehet egy mondatban válaszolni. Neves építészek és filozófusok - a különféle megközelítések ellenére – abban egyetértenek, hogy a közhiedelemmel ellentétben a szépség nem szubjektív, nem részrehajló. „Szép az, ami érdek nélkül tetszik”- mondja Kant. A szépség sokféle lehet. Viszont szeretnénk bemutatni, hogyan kerüljük el a legáltalánosabb hibákat.

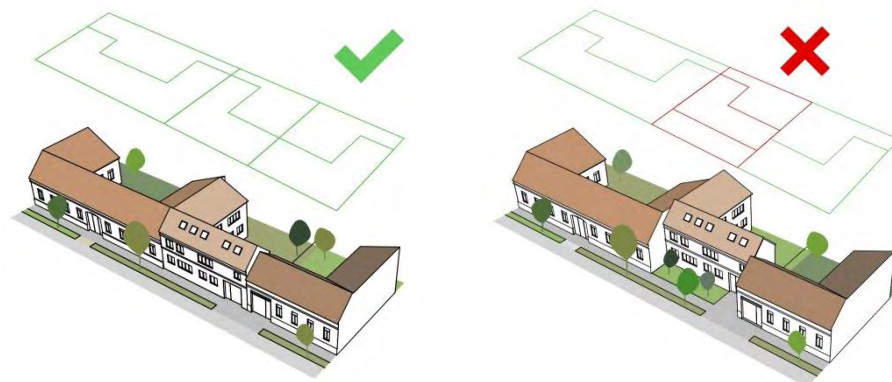
Ehhez kíván segítséget nyújtani az alábbi illeszkedési szempontrendszer, mely végigvezet a központi településrészen ajánlott telepítés, magasság, tetőhajlásszög, tetőforma, homlokzatképzés, anyaghasználat, kerítés, ajtók, ablakok, közterek, közparkok, utcák kialakítási módozatain.

Telepítés

A terület építészeti karakterét jellemzően egy vagy kétszintes magas tetős épületek határozzák meg. Ezek az épületek jellemzően oldalhatáron állóan vagy zárt sorúan kerültek telepítésre. Ez a telepítés megtartandó. a Nagylétfai településrészen előfordulnak kétszinttől magasabb épületek is.

Magasság

Településrészen az épületek magassága közel azonos. A meglévő épületek közé épülő új házaknak a környezetükhöz hasonló magassággal kell épülniük. A túl magas házak nem illeszkednek Létavértes központi településrészének utcaképébe.

Tetőhajlásszög

A településrészen a házak tetőhajlásszöge közel azonos.

A meglévő épületek közé épülő új háznak hasonló tetőhajlásszöggel kell rendelkezniük, mint a környezetüknek. Sem a túl magas sem a túl alacsony hajlásszögű tetővel rendelkező épületek nem illeszkednek Létavértes központi településrészének utcaképebe.

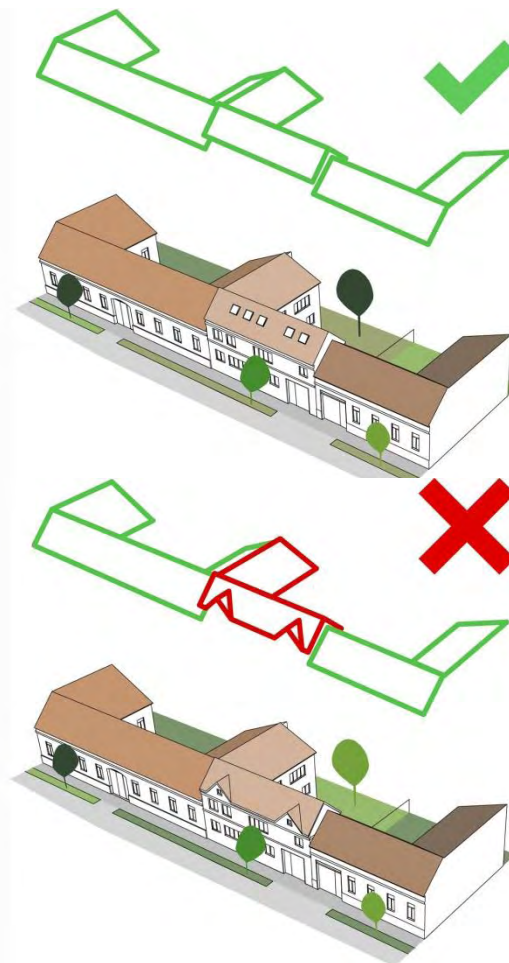

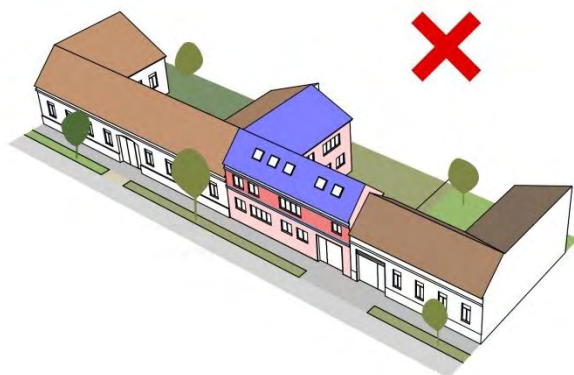
Tetőforma

A településrészen lévő házak tetőformája egyszerű. Új házak építésénél a szomszédos épületek tetőformájának figyelembe vételével kell illeszkedni.

Amennyiben az építési telek körül kialakult egy nyeregtetős házakból álló utcakép, úgy oda ne tördelt tetőformájú épület kerüljön, hanem a szomszédokhoz hasonló nyeregtetős tetőformájú, ugyanez igaz lapostetős épületek esetén is.

A tetőfelépítmények esetén kerülendő a sok kisméretű „kutyaól”-szerű felépítmény.

Anyaghasználat (színek)

Az épületek színvilága változatos. Emellett azonban megfigyelhető egy visszafogott illeszkedés is, ami többnyire a hasonló anyag- és színhasználatban nyilvánul meg.

Elsősorban a már meglévő épületek színvilágához illeszkedő új épületek építése ajánlott.

Nem fogadható el a feltűnő és kirívó színhasználat (kék, sárga, élénk piros), valamint a rikító színű fémlemezfedés vagy burkolat. Kerülendők a tükröződő felületek.

Ezen a területen nem fogadható el az utcafronton elhelyezett szendvicspanel burkolatú épület.

Kerítés

A hézagosan zárt sorú kialakítás miatt sok helyen tömör kerítés készül.

A tömör kerítések mellett javasolt a teljesen áttört vagy az oszlopos kerítés, amelynek maximum egyharmada lábazat és kétharmada az áttört rész.

AJÁNLÁSOK / TELEPÜLÉSI PÉLDÁK

Ajtók, ablakok

Az épületek megjelenését és hangulatát a nyílászárók nagyban befolyásolják. A zárt épülettömeggel így nyitunk a külvilág felé, ezért nem mindegy, milyen módon tesszük azt.

Az építések során előnyben részesítendő a faszerkezetű nyílászárók pácolt vagy festett felülettel.

Elfogadhatóak a nagyméretű korszerű üvegszerkezetek alkalmazása.

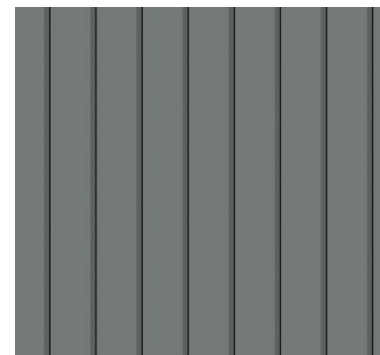

Homlokzatképzés, anyaghasználat

Az épületek homlokzata többnyire vakolt kialakítású: a finomtól a durva felületi kialakításig.

Amennyiben burkolat készül az épületen akár díszítő, akár teljes felületet fedő kialakításban, úgy a hagyományos natúr téglaburkolat alkalmazása javasolt. Nem megengedhető a terméskő és az ahhoz hasonló, ragasztott kőutánezatú lapok használata. Új épületek esetén kerülendő a homlokzatok kváderes kialakítása, továbbá a tűzfalas kialakítás.

Tetőfedő anyagként a natúr agyagcserép vagy a mattszürke fémlemezfedés ajánlott.

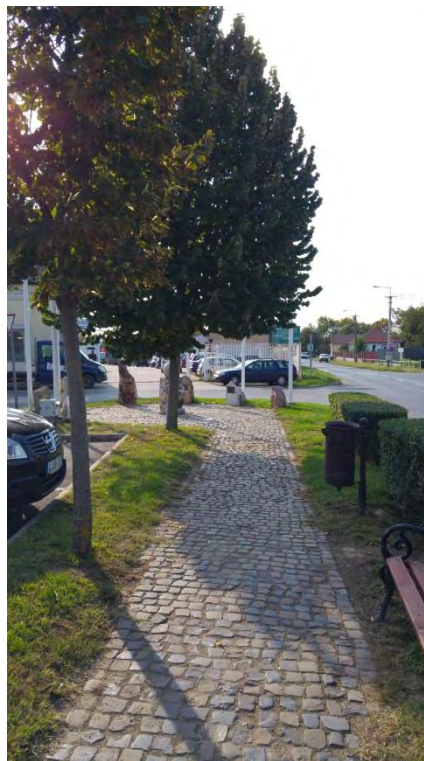
Közkertek, közparkok

A közösségi használatú szabadterek azok a találkozási - továbbá pihenést és kikapcsolódást biztosító - pontok, ahol a településhez, településrészhez, valamint a helyi közösséghez tartozásunkat a természethez kapcsolódva, szabadabban élhetjük meg. Mivel rendszerint hosszabban tartózkodunk ezeken a helyeken, megjelenésük fokozottan fontos.

A teresedések kialakításakor fontos előzetesen felmérni a használók várható szokásait, az itt élők számát, a használat időszakait, jellegét. A növényfajok megválasztása és ültetése során azok térigényét is figyelembe kell venni, számolva növekedésükkel, egymásra árnyékolásukkal.

Létavértes a közhatalomok jelentős részét a zöldterület közelében telepítették. Ezt a telepítési formát a továbbiakban is javasolt megtartani. A területeket alacsony kerítésekkel zárták le, ennek köszönhetően nemcsak önálló parkok jöttek létre, hanem az épületek közvetlen környezete is parkként funkcionál.

Utcák településképi útmutatója

A település közlekedése a város működésének egyik alapvető feltétele. Az utcák külső képét annak szélessége, burkolata, világítása, talaj alatti és feletti műszaki berendezések (közműhálózatok), járókelők számára elegendő szélességű járda, valamint a meglévő növényzet állománya határozza meg.

A központi területen lévő utcák nyugodt hangulatot sugároznak a rajtuk közlekedőknek, ezért az ott található épületek megközelítése kényelmes, biztonságos. A gépjárműforgalom számára megfelelő szélességű közút áll rendelkezésre. Autóbuszöböl és buszváró az igények szerint, optimálisan kialakított. A kerékpárút és a járda megteremtette a biztonságos közlekedés feltételeit. A meglévő közműhálózati infrastruktúra ellátja a település központi területét. A használatra alkalmas kialakítással tervezett parkoló területek lehetővé teszik az intézmények, üzletek kényelmes megközelítését. Az út mentén létesített vízelvezető árokrendszer kialakítása funkciójának megfelelő, karbantartása biztosított. Az utak többnyire kétoldali fasorral ellátottak, amelyek továbbra is megővendők.

A közintézmények akadálymentes, valamint kerékpárúton történő megközelítése is biztosított. A szükséges kerékpártárolók, közterületi pihenőpadok településképhez illő kialakítása megfelelő.

A központi településrész utcai jelenlegi kialakításukkal kielégítik a közlekedési rendszerrel szembeni elvárásokat, így azok a meglévő szerkezetükkel őrzendők meg.

Emellett továbbra is javasolt a közúti felfestésekről folyamatosan gondoskodni.

AJÁNLÁSOK/LAKÓ FUNKCIÓJÚ TELEPÜLÉSRÉSZ

Az épített környezet alakítása, formálása során olyan települési környezet létrehozása, megtartása és fejlesztése a cél, amely minden korosztály számára élhető környezeti feltételeket teremt.

Az ajánlások arra szolgálnak, hogy mindenki tisztában legyen azzal, milyen általános elveket vegyünk figyelembe lakókörnyezetünk építése, újítása, szépítése esetén. Az alábbi illeszkedési szempontrendszer - a hagyományos építészeti karakter megőrzése érdekében - végigvezet a lakó funkciójú településrészen ajánlott telepítés, magasság, tetőhajlásszög, tetőforma, homlokzatképzés, anyaghasználat, kerítés, ajtók, ablakok, kertek, kerti építmények, utcák kialakítási módjait.

Telepítés

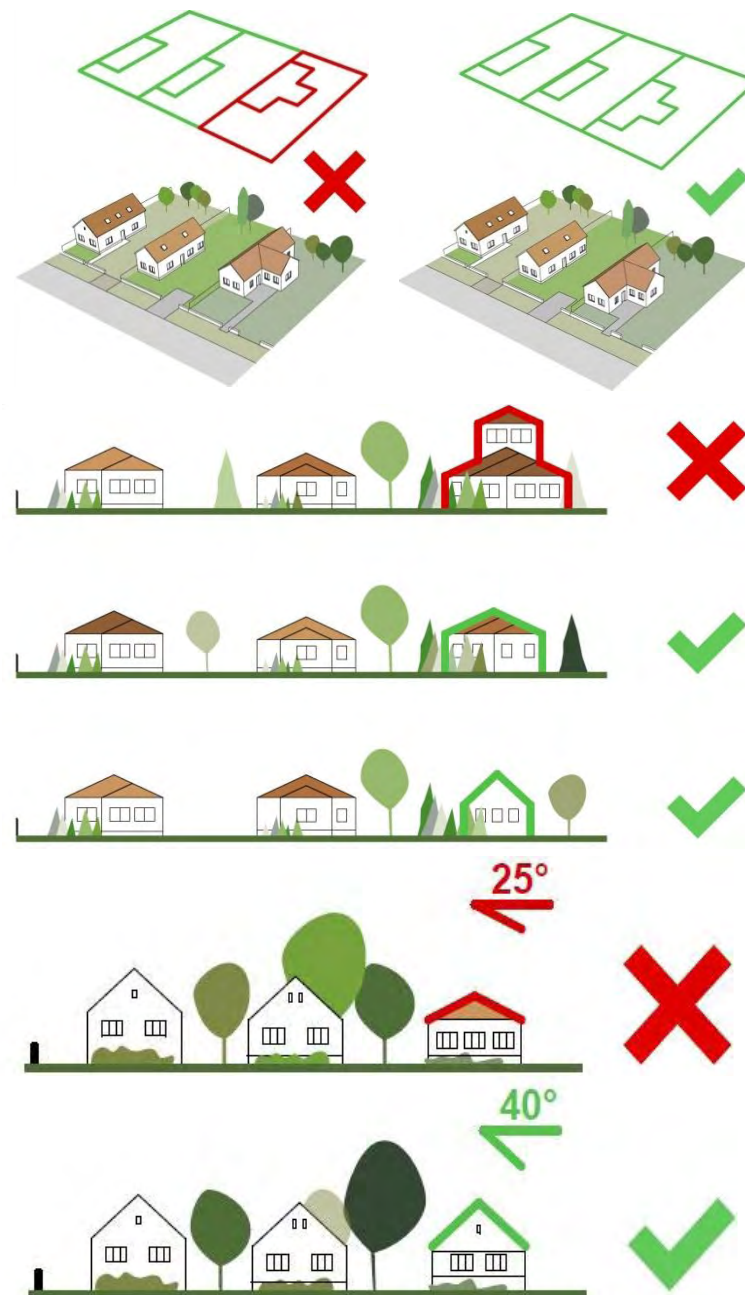
A településrészen a családi házak telepítése oldalhatáron álló, a telken belüli elhelyezkedése az utcára merőleges rendszerű. A házak az utcafronttól egyenlő távolságra vannak. A nem utcára merőlegesen telepített, indokolatlanul, s nagymértékben „hátrahúzott” családi ház építése nem javasolt. A családi házak a telek oldalhatárán állnak, így a ház mögött, növényzettel határolva kialakítható a védett kert. Az előkert mérete 3- 5 méter. Az újonnan épített családi házakat ugyanannyira kell visszahúzni az utca vonalától, amennyire a szomszédos házakat telepítették.

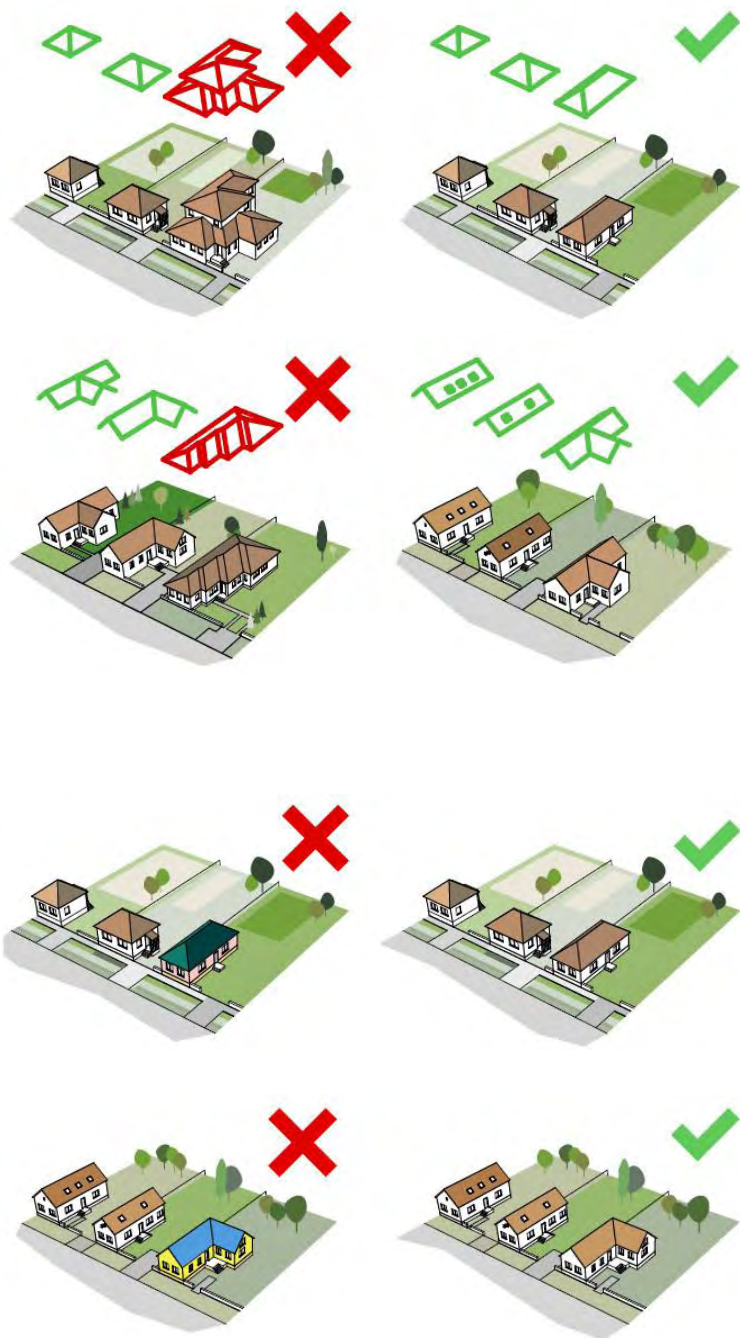
Magasság

Településrészen az épületek magassága közel azonos. A meglévő épületek közé épülő új házaknak hasonló magassággal kell épülniük, mint környezetükben találhatók. A túl magas házak nem illeszkednek a település lakó funkciójú településrészének utcaképebe.

Tetőhajlásszög

Településrészen a háztetők hajlásszöge közel azonos. A meglévő épületek közé épülő új házaknak hasonló tetőhajlásszöggel kell épülniük, mint környezetüknek. A túl magas vagy a túl alacsony hajlásszögű tetővel rendelkező épületek nem illeszkednek a település lakó funkciójú településrészének utcaképebe.

Tetőforma

A településrészen lévő családi házak tetőformája egyszerű. Új házak építésénél a szomszédok figyelembevételével kell illeszkedni.

Amennyiben az építési telek körül kialakult egy nyeregtetős házakból álló utcakép, úgy oda ne tördelt tetőformájú épület kerüljön, hanem a szomszédos épületekhez hasonló nyeregtetős tetőformájú.

Amennyiben az építési telek körül sátoztetős épületek állnak, úgy oda ne tördelt tetőformájú épület kerüljön, hanem a szomszédos épületekhez hasonló tömegű és tetőformájú.

Anyaghasználat (színek)

Az épületek színvilága változatos, ám megfigyelhető egy visszafogott illeszkedés, azaz hasonló anyag- és színhasználat. Ajánlott, hogy az új házak a már meglévő épületek színvilágához alkalmazkodjanak, illeszkedjenek. Nem fogadható el a feltűnő és kirívó színhasználat (kék, sárga, élénk piros), a rikító színű fémlemezfedés és burkolat. Kerülendők továbbá a tükröződő felületek.

Nem fogadható el az utcafronton elhelyezett szendvicspanel burkolatú épület sem.

Kerítések

A településrészen az áttört kerítések kívánatosak, a tömör és nem átlátható megoldások csak indokolt esetben fogadhatók el.

Fémlemez kerítés (kivéve trapézlemez) falazott lábazattal és pillérekkel 80%-os áttörtséggel javasolt. Fémlemez színe nem lehet natúr horganyzott vagy tükröződő.

Tömör kerítés csak falazottan alakítható ki.

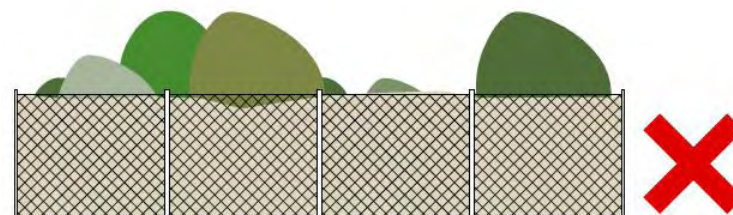
Teljesen áttört, pálcás kerítés

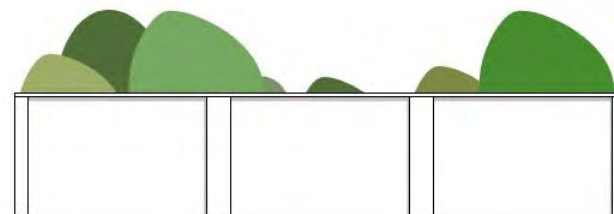
Oszlopos kerítés 1/3-ad lábazat és 2/3-as áttört résszel

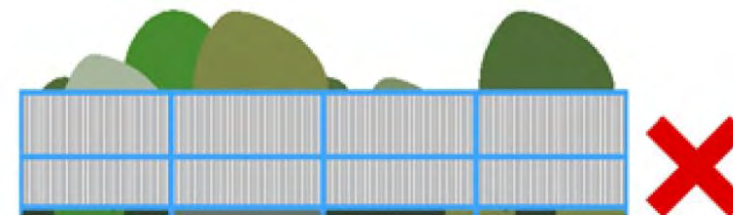
A kerítés elhagyása nem javasolt

Áttört kerítések nádszövettel való zárása nem megfelelő

A falszerű áttörés mentes kerítések esetenként elfogadhatóak

A tömör alumínium hullámlemez nem megfelelő.

AJÁNLÁSOK / TELEPÜLÉSI PÉLDÁK

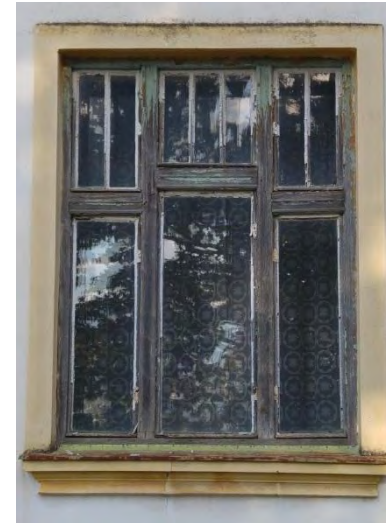

A hagyományos falusi házforma nincs ellentétben a modern életformával. Így ezen épületek használhatóak és megőrizhetők szinte eredeti állapotukban újragondolva a valós életfolyamatok figyelembevételével. A területen új épületek építése esetén a meglévő házakhoz történő igazodás az alábbi példák figyelembevétele mellett ajánlott.

Ajtók, ablakok

Az építések során előnyben részesítendők a faszerkezetű nyílászárók pácolt vagy festett felülettel.

Árnyékoló szerkezetek esetén a zsalugáterek alkalmazása előnyösen változtatja meg a településképet.

Homlokzatképzés, anyaghasználat

Az épületek homlokzata többnyire vakolt kialakítású legyen: a finomtól a durva felületi kialakításig.

Amennyiben burkolat készül az épületen akár díszítő, akár teljes felületet fedő kialakításban, úgy a hagyományos natúr téglaburkolat alkalmazása javasolt. Nem engedhető meg a terméskő vagy az ahhoz hasonló, ragasztott kőutánezatú lapok használata. Kerülendő a homlokzatok kváderes kialakítása.

Kerülni kell továbbá a tűzfalas kialakítást is. A szemnek is kedvesebbek a túlnyúló oromzatos kialakítások.

Az oromzatok kialakítása, díszítése történhet faelemek felhasználásával.

Tetőfedő anyagként ajánlott a natúr agyagcserép vagy a mattszürke fémlemezfedés. Betoncserép alkalmazás esetén kizárólag természetes színek választandók.

Kerülendő az utca felé garázskapuval forduló kialakítás, helyette inkább egy olyan megoldás javasolt, amelynek köszönhetően a garázs(ok)ba oldalról, a telken belülről lehet behajtani. A garázskapu ne legyen hangsúlyos része az épületnek.

Kerítések

A kerítések építése során előnyt kell biztosítanunk a hagyományos építőanyagok alkalmazásának. A téгла-, a fa- vagy az élő növényzetből kialakított kerítések jóval színvonalasabb lakókörnyezet biztosítanak, mint az olcsó hatást keltő társaik.

Elvárás, hogy a kerítések ne legyenek tömörek. A tömör kerítés csak ott fogadható el, ahol valamilyen indokoltsága van. Egyéb helyen az áttört kerítések javasoltak, amelyek nem csak a külső szemlélő számára esztétikusabbak, hanem az ott lakók számára is kilátást engednek a környezetükre és elősegítik a telek „benapozásának” biztosítását.

A kerítések kialakítása során a lakóépületünkönél is felhasznált anyagok, színek alkalmazásával még harmonikusabb, egységesebb hatást érhetünk el.

A kertkapu kialakításakor hangsúlyozzuk a belépés helyét, ám kerüljük a túlzottan hivalkodó bejárat kialakítást.

A település lakóterületén található közintézmények egységes növénymintás kerítéssel kerülnek kialakításra, mely követendő jó példa.

Az évek során az önkormány saját építéséhez kitalált egy egyedi kerítés formát, melyet szisztematikusan épít a településen.

A településen egyedi , hagyományos téglapilléres kerítések fémlemez nyíló szárnyainak cseréjével esztétikusan megújíthatóak ezek a kerítések.

Kertek, kerti építmények

A mai lakóépületek szerves része a kert. Ha nem megfelelően alakítjuk ki a kertet, hiába az épület gondos tervezése, a jól megválasztott alapanyagok, a ház mégsem fogja maradéktalanul betölteni funkcióját, tulajdonosai nem fogják örömeiket lelteni az épületükben. A kertek gondos megtervezése is igen fontos.

A növényzet nyáron árnyékot ad, felfogja a szelet. Télen a lombkorona nélküli ágak között besüt a nap. A kert növényzete arra is lehetőséget teremt, hogy az épület ne egy sebhelyként, hanem a környezet részeként jelenjen meg. Lényeges az is, hogy a kertnek legyen intímebb része, ahol az ott élők el tudnak rejtőzni, és a nyugalmat biztosító térben ki tudnak kapcsolódni.

Növényekkel az épületeket csak részlegesen takarjuk, árnyékoló fákat kizárólag a déli „kitettségű” falak közelében ültessünk! Az előkertbe ültetett növények helyének megválasztásakor a ház homlokzati kialakítását, nyílászáróinak elhelyezését is vegyük figyelembe. Az előkertbe legfeljebb 1,20 m magas cserjék telepítése javasolt.

Fontos, hogy a felszín alatti közművezetékek (víz, gáz, csatorna, elektromos áram, telefon- és internetkábel), valamint a járdák tervezésekor, kialakításakor is gondoljunk a növényzet gyökereinek helyigényére.

A kerti épületeket hasonló körültekintéssel alakítsuk ki és helyezzük el a telken, mint a főépületeket. Egy rossz helyre épített kerti filagória sokat tud rontani az összhatáson.

Kerüljük a különálló gépjárműtárolókat, trapézlemez-garázsokat, tárolókat.

A különálló épített kerti pavilonok is „feldarabolják” a kertet, annak kezelését nehezebbé tehetik. A pavilon építése kerülendő, helyette az épületekkel összeépített és megfelelő tájolású tornác kialakítása javasolt. A tornácok kiszélesítésével teraszok alakulhatnak ki, melyek tavasztól őszig a család nyugodt pihenését szolgálhatják.

Utcák településképi útmutatója

A lakóutcák funkciója a telkek megközelítése és kiszolgálása. Az utcák külső képét annak szélessége, burkolata, világítása, talaj alatti és feletti műszaki berendezések (közműhálózatok) összessége, járókelők számára elegendő szélességű járda, valamint a meglévő növényzet állománya határozza meg.

A telkekkel való kapcsolat, azaz a garázs- és telekbejáró egységes kialakítása is jelentősen befolyásolja a településképi arculatot.

A lakóterületen az utcák nyugodt ritmust sugároznak a rajtuk közlekedőknek, ezért az ott található épületek megközelítése kényelmes, biztonságos. A gépjárműforgalom számára megfelelő szélességű közút áll rendelkezésre. Önálló kerékpárút kialakítását a forgalmi viszonyok eddig még nem indokolták.

A járdák kialakítása megteremtette a biztonságos közlekedés feltételeit. A meglévő közműhálózati infrastruktúra megfelelően ellátja a település lakóterületét. Önálló parkoló területek kialakítása nem indokolt, mivel saját telken biztosítják a megfelelő parkoló számot.

Az út mentén a vízelvezető árokrendszer kialakítása funkciójának megfelelő, karbantartása biztosított. Az utak egy része fasorral ellátott. A fákat továbbra is óvni, gondozni kell, a fasorok szerepkörének megőrzése pedig feltétlenül ajánlott. A járda és a közút közötti „utcakertek” teremtenek kapcsolatot a lakótelkek és a közterületek között. A telektulajdonosok gyakran szépítik, gondozzák e területeket. Az egyéni megoldások során törekszünk arra, hogy e felületek kapcsolatot teremtsenek az előkerttel és azok egymáshoz is illeszkedjenek, egységes rendezett utcaképet alkotva.

A lakóutcák jelenlegi kialakításukkal teljes mértékben kielégítik a közlekedési rendszerrel szembeni elvárásokat, így azok továbbra is a meglévő szerkezetükkel megtartandók.

Mint ahogyan időről időre arról lelkiismeretesen gondoskodnak, továbbra is javasolt a közúti felfestéseket folyamatosan megújítani.

A kereszteződéseknel kerülni kell a takaró növényzet alkalmazását.

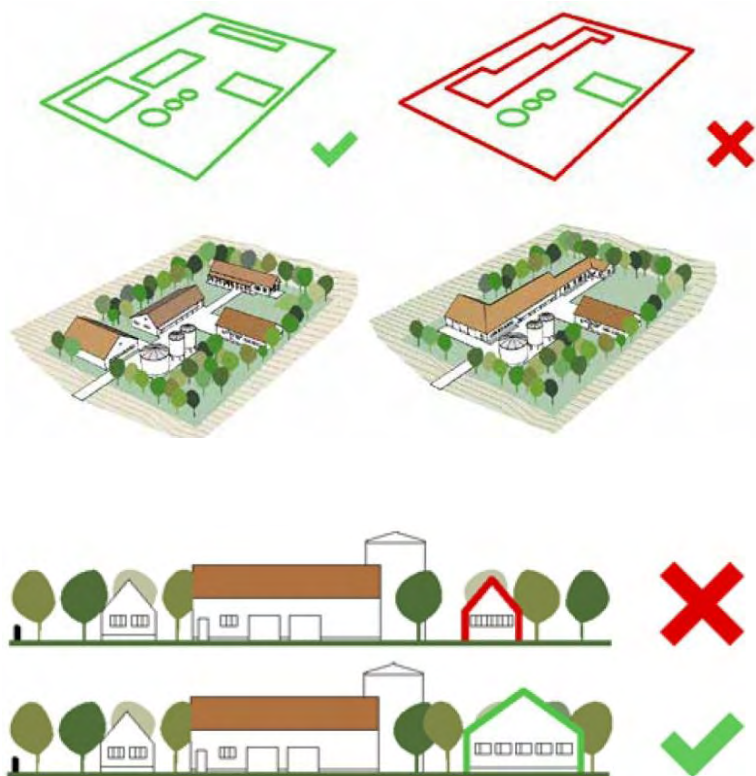

AJÁNLÁSOK / KÜLTERÜLET ÉS EGYÉB TERÜLET

Külterületen találhatók a nagyüzemi állattartás és a növénytermesztés épületei, a turisztikai idegenforgalmi funkciójú területek, horgászhelyek, továbbá a védett természeti értékek és a megközelítésüket/ellátásukat biztosító infrastruktúrák. A telepek kialakítása az ott alkalmazott termelési technológiákhoz alkalmazkodik. A védett természeti területeken Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóságával egyeztetett, egyedi előírások betartása szükséges!

A fejlesztések esetén az építészeti beavatkozás akár modern építészeti eszközök alkalmazásával is történhet, de azt mindenekeelőtt tájba illően kell megvalósítani.

Az alábbi illeszkedési szempontrendszer végigvezet a külterületen jellemzően ajánlott telepítés, magasság, tetőhajlásszög, tetőforma, homlokzatképzés, anyaghasználat, valamint a kerítés, ajtók, ablakok kialakítási módjait.

Telepítés

A külterületi tanyás vagy mezőgazdasági területek épületállománya különálló épületek összessége. Ezeket a területeket széles fasorok határolják le - a szükséges védelem biztosítása érdekében. Ezek a fasorok megtartandók és a szükséges helyeken pótlandók. A gazdasági területre vezető bekötőút mentén kétoldali fasor telepítése javasolt. Látványvédelem érdekében jelentős mennyiségű fasor telepítése javasolt. A telken található gazdasági- és lakóépületek összevonása nem elfogadható.

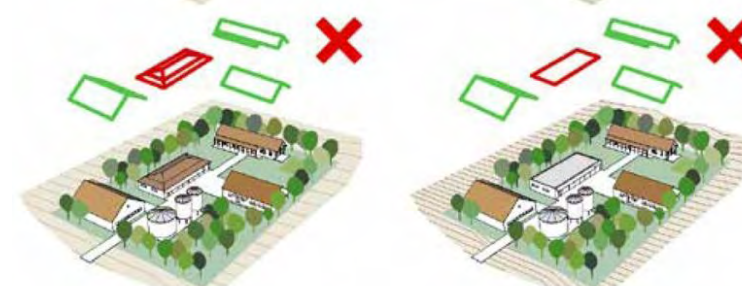
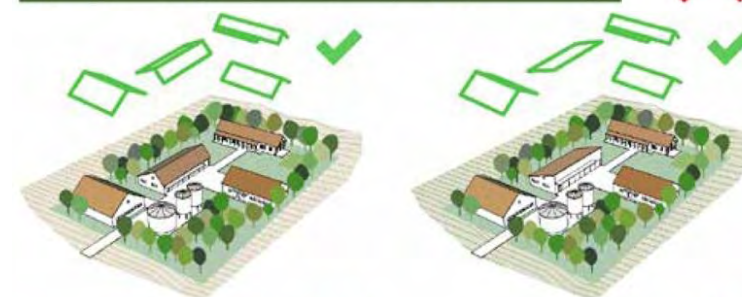
Magasság

A gazdasági épületek technológiai okokból magasabbak az általában földszintes lakóépületektől.

Tetőhajlásszög

A nem technológiai funkciót ellátó épületeken a 35-45 fok lejtésű nyeregtető az elfogadható. Az épületeken a nyeregtetős vagy fél nyeregtetős tetőforma az elfogadott, ám a lapos tetős vagy manzárd tetőforma nem fogadható el.

Tetőfedő anyagként a zsúp, a nád, a natúr vagy vörös égetett cserép ajánlott.

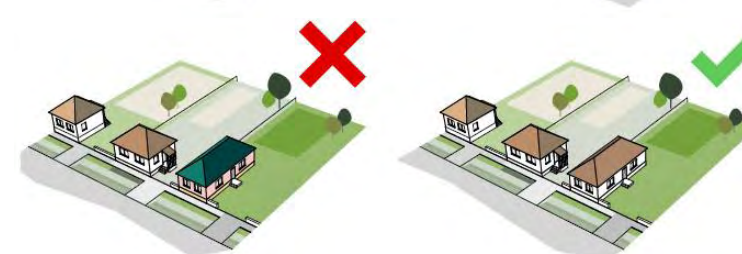
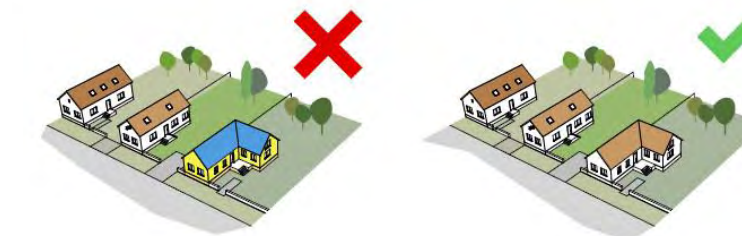

Tetőforma

Külterületen a nyeregtetős tetőforma jellemző és ez továbbra is ajánlott. Lapos tetős tetőforma kerülendő ezeken a területeken.

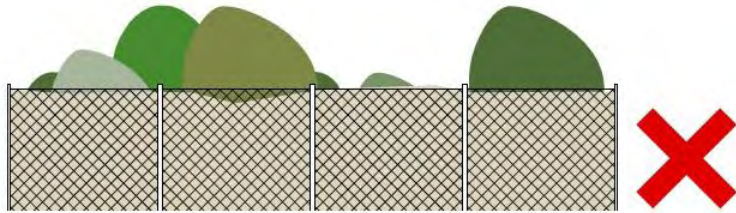
Anyaghasználat (színek)

Kerülendő az élénk (sárga, kék, vörös) színek használata, valamint a tükröződő, natúr fémfelületek alkalmazása. Törekedni kell az épületek hagyományos anyaghasználatára. Csak indokolt esetben alkalmazható szendvicspanel szerkezet.

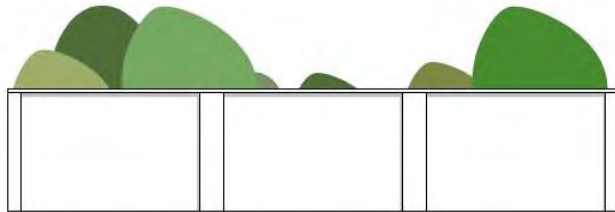

Kerítés

Amíg a településrészen az áttört kerítések kívánatosak, addig a tömör és nem átlátható megoldások nem fogadhatók el.

Áttört kerítések nádszövettel való zárása nem megfelelő

A falszerű áttörés mentes kerítések esetenként elfogadhatóak

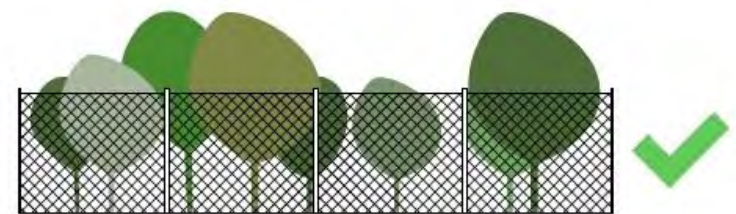
A tömör alumínium hullámlemez nem megfelelő.

Természetes határ, kerítés növényválasztásból.

Teljesen áttört, pálcás kerítés

Teljesen áttört, drótfonatos kerítés.

AJÁNLÁSOK / TELEPÜLÉSI PÉLDÁK

Homlokzatképzés, anyaghasználat

Gazdasági területeken, az országos jelentőségű védett természeti területek esetén Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatósággal egyeztetett, egyedi előírások betartása szükséges!

A többi területen úgyszintén elvárás a környezetbe illesztés, mivel az épületeket csak a tanyák esetében takarják fák. A színválasztásnál is törekedni kell a természetes színek használatára.

Az épületek homlokzata többnyire vakolt kialakítású: a finomtól a durva felületi kialakításig.

Az oromzatok kialakítása, díszítése történhet faelemek felhasználásával.

Tetőfedő anyagként ajánlott a natúr agyagcserép vagy a mattszürke fémlemezfedés, emellett a természetes anyagok - nád-, zsindely-, zsuppfedés - is elfogadhatók.

A telephelyek esetén a kerítések építése nem jellemző.

A rikító színek használatát kerülni kell. Ezek a színek károsan befolyásolhatják a környék élővilágát.

06. JÓ PÉLDÁK /ÉPÜLETEK, ÉPÍTÉSZETI RÉSZLETEK, KERÍTÉSEK, KERTEK

A házunk építészeti részletei, a telkünket lehatároló kerítés kialakítása, valamint a kertünk elrendezése közötti harmonikus „viszonyhálózat” megteremtése igen fontos feladat. A jól összehangolt külső és belső tér mindamellet, hogy kedvező esztétikai élményt nyújt, javítja az életminőségünket is. Ezért a jó példák bemutatása nemcsak az egyes részletek kiemelésére, hanem az összkép bemutatására is hangsúlyt helyez, mivel csak így érhető el a szemet gyönyörködtető, nyugodt, békés összhatás.

A Lédig kúria bővítésével kialakított református szeretetotthon új épületei jó példaként szolgálnak, hogy hogyan lehet egy műemlék épületegyüttes mellé nem hivalkodóan, építészetiileg alkalmazkodóan, de funkciójában teljes értékűen új épületet kialakítani.

Fontos feladat a kertségekben található borpajták megmentése, erre jó példa ez az épület.

Az épület jó példa a környezet és épület összhangjának megteremtésére. Tehát nem csak az épületek megjelenése fontos, hanem a környezetének kialakítása is.

Az présház jó tömeg arányával, igényes anyaghasználatával megmutatja, hogyan lehet hagyománytisztelően nyúlni a meglévő épületekhez.

A bemutatott épület visszafogottságával, egyszerűségével és környezetébe illeszkedésével példaértékű.

A jurta tábor és épületei jól példázzák, hogy az ősi épületek hogyan tudnak a mai épített környezet részeivé válni.

Meglévő épület átalakítása, felújítása során az épület anyaghasználatában igényes és követendő példát képvisel.

Szintén jó példa, hogy az utólagos hőszigetelés nem jelenti az épület építészeti arculatának elvesztését.

A példa szerint szolgáltató funkciójú épületek esetén is ki lehet igényesen, hagyományos építő anyagokból alakítani az épületet.

A meglévő sátoztetős lakóépületek kis odafigyeléssel átalakíthatóak, jó ízléssel formálhatóak és megtarthatóak. Erre jó példa ez az épület.

Az óvoda épület bejáratának kialakításának építészeti eszközei egyértelműen azonosíthatóvá teszi az épület funkcióját.

A főtéren kialakított új épület léptékében, tömegében és anyaghasználatában példaértékűen illeszkedik a környező épületekhez.

A meglévő lakóépületek kis odafigyeléssel átalakíthatóak, jó ízléssel formálhatóak és megtarthatóak. Erre jó példa ez az épület.

A település központi területén újonnan kialakított középület léptékében anyaghasználatában jól illeszkedik a településképbe.

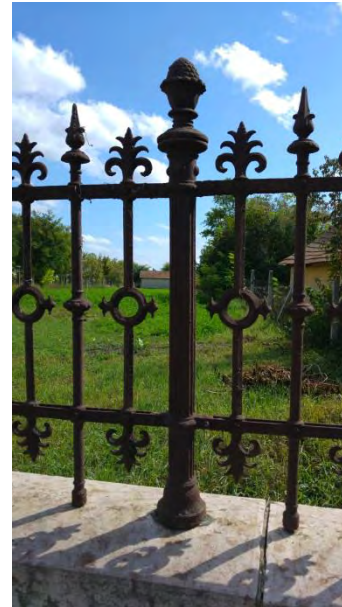
A település régebbi épületei kis odafigyeléssel jól felújíthatóak. Nem szükséges, hogy az utólagos hőszigetelésnek áldozatul eseten az épület díszítő ornamentikája.

A meglévő sátoztetős lakóépületek kis odafigyeléssel átalakíthatóak, jó ízléssel formálhatóak és megtarthatóak. Erre jó példa ez az épület.

Építészeti részletek tekintetében is gazdag a település.
Jellegzetesek a téglából és fából épített kapuzatok.
Megtalálhatók hagyományos és különleges térburkolási megoldások.
Az asztalos munkák külön műremekek.
Külön említést érdemelnek a fémlemezfedéses épületek bádogos munkái és a kéményfej kialakítások.
Jellegzetesek a közterületek utcabútorai, építményei.

07. JÓ PÉLDÁK / SAJÁTOS ÉPÍTMÉNYFAJTÁK REKLÁMHORDOZÓK

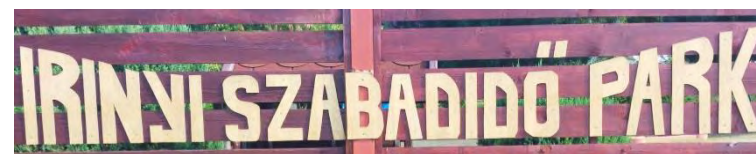
Az utcaképhez a hirdetőtáblák, a reklámfelületek, a cégerek is ugyanúgy hozzátartoznak, mint az épületek vagy a növényzet.

Amíg a középületeken inkább a plastikus betűfeliratok dominálnak, addig a cégek tekintetében az épület építészeti stílusához illeszkedő természetes anyagokat és formákat használó kialakítások jellemzőek. Ezek a természetes kialakítások előfordulnak a hirdetőrendezések esetén is.

A településen óriásplakát nem helyezhető el.

A hírközlési adótoronyok a településen csak meglévő tartószerkezeten helyezhetők el. A település belterületén nem helyezhető el új adótorony.

A műszaki berendezések (gépészeti berendezések, klímaberendezés kültéri egysége, napelem, napkollektor) elhelyezése úgy történjen, hogy azok közvetlenül ne jelenjenek meg az utcaképben.

IMPRESSZUM

LÉTAVÉRTES VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

www.letavertes.hu

letavertes@gmail.com

4281 Létavértes, Kossuth utca 4.

Telefon: +36 52 376-101

Polgármester: Menyhárt Károly

Főépítész: Kótai Csaba okl. építészmérnök

KÉSZÍTETTE:

4K STÚDIÓ Kft. 4024 Debrecen, Nap utca 5 II/8. 06-20-561-911

SZÖVEG: Kótai Csaba, Internet

FOTÓ: Kótai Csaba, Internet, Pataky Emőke (épület felmérési rajzok)

ÁBRÁK: Lechner Tudásközpont Területi, Építészeti és Informatikai Nonprofit Kft.

Készült Magyarország kormánya megbízásából, a településképi védelméről szóló
2016. évi LXXIV. törvényhez kapcsolódóan.

Debrecen, 2017.

